

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LIEPOS – JULY 8, 2009 • Vol. C Nr. 128

Kaina 75 c.

Baigėsi Lietuvos tūkstantmečio dainų šventė

Valstybės dieną Vilniuje pasibaigė Lietuvos tūkstantmečio Dainų šventė, sukvietusi per 40 tūkstančių dalyvių. Paskutinė šventės Dainų diena „Tūkstančio aušrų dainos Lietuvai“ liepos 6-ąją suvienijo apie 11 tūkstančių dainininkų iš Lietuvos ir viso pasaulio.

Loretos Timukienės nuotr.

PERIODICALS

Darbą pradėjo nauja komisija

Vilnius, liepos 7 d. (Lrv.lt) – Ministras pirmininkas Andrius Kubilius antradienį dalyvavo Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos posėdyje. Šią komisiją Vyriausybė sudarė 2009 m. balandžio mėn., taip pakeldama užsienio lietuvių ir valstybės santykius į Vyriausybės lygį. Pirmojo komisijos susitikimo metu buvo tariamasi, kaip valstybės institucijos galėtų prisidėti prie bendrų su užsienio lietuvių bendruomenėmis iniciatyvų.

Premjeras A. Kubilius užsienio lietuvių atstovams pristatė Vyriausybės sprendimą pertvarkyti Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą užsienio lietuvių reikalų koordinavimo teises ir pareigas perduodant Užsienio reikalų ministerijai. Premjero manymu, šis sprendimas duos pridėtinės vertės, kai konkrečioje šalyje dirbantys diplomatai koordinuos ir valstybės ryšius su joje gyvenančių lietuvių bendruomenėmis.

Premjeras A. Kubilius komisijai pasiūlė svarbiausiais komisijos darbo prioritetais šiuo metu laikyti užsienio lietuvių tapatybės išsaugojimą, „globalios Lietuvos“ kūrimą ir dvigubos pilietybės klausimo sprendimą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos pirmininkė Regina Narušienė pažymėjo, kad užsienyje gyvenantys lietuviai neturi būti dalinami į galinčius išlaikyti Lietuvos pilietybę ir tokios teisės neturinčius. PLB išipareigojo per keletą mėnesių visose užsienio Lietuvių Bendruomenėse atlikti apklausą, kurios metu išryškėtų bendri ir išskirtiniai pasaulio lietuvių poreikiai.

Seime prisiekė naujoji finansų ministrė

Vilnius, liepos 7 d. (ELTA/Delfi.lt) – Antradienį Seime prisiekė naujoji finansų ministrė Ingrida Šimonytė. Jos priesaiką priėmęs Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas linkėjo naujai ministrei kuo geriausios kloties ir sėkmės.

Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Irena Degutienė linkėjo I. Šimonytei ištvermės ir sutarimo su Seimu. Respublikos prezidentas, atsižvelgdamas į ministro pirmininko

Andriaus Kubiliaus teikimą, liepos 3 dienos dekretu paskyrė I. Šimonytę finansų ministre. Ji pakeis šiame poste eurokomisarų tapusį buvusį finansų ministrą Algirdą Šemetą.

Naujoji finansų ministrė I. Šimonytė jau raitojasi rankoves darbui. Ministrė teigia, kad planuojamas pridėtinės vertės mokesčio (PVM) didinimas nuo 19 iki 21 proc. neišspręs visų viešųjų finansų problemų, tad norint reikšmingai sumažinti biu-

džeto deficitą teks imtis kitų priemonių. „PVM padidinimo tikrai nepakaks išspręsti viešųjų finansų problemoms, sumažinti deficitą iki tokio lygmens, kokio mes norėtumėm, kokį galėtume finansuoti skolindamiesi sau priimtinomis sąlygomis. Taip, tas galioja. Tai reiškia, kad ateityje bus reikalingos dar ir papildomos priemonės“, – po priesaikos Seime žurnalistams sakė ministrė.

Nukelta į 6 psl.

V. Adamkui JAV Kongreso šilti ir ne tokie šilti žodžiai

Senatorius Richard Durbin.

Eltos nuotr.

Vilnius, liepos 2 d. (ELTA) – Kadenciją baigiantis prezidentas Valdas Adamkus sulaukė šiltų Jungtinių Amerikos Valstijų parlamentarų žodžių už savo indėlį stiprinant JAV ir Lietuvos ryšius ir, ko gero, ne tokių šiltų aptariant Lietuvos žydų turto grąžinimo reikalus.

Šalies vadovas praeitą savaitę

priėmė JAV senatoriaus Richard Durbin vadovaujamą JAV Senato ir Atstovų rūmų narių delegaciją, kuri pasveikino prezidentą Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio proga, įvertino didelę pažangą, kurią Lietuva padarė nuo Nepriklausomybės atgavimo, ir pabrėžė, kad Lietuvos įsiliejimas į tarptautinę bendruomenę ir jos organizacijas, tokias kaip NATO, gali būti pavyzdys kitoms šalims.

JAV Kongreso delegacija taip pat išreiškė viltį, kad Lietuvoje greitai bus išspręstas žydų turto grąžinimo klausimas. „Lietuva žino, koks yra sąrašas to turto, kurį reikia grąžinti. Sugriuvus Sovietų Sąjungai, Lietuva reformavosi ir turėtų padaryti pažangą ir šioje srityje – grąžinti turta“, – sakė senatorius Benjamin L. Cardin.

Jis tikisi, kad šitas klausimas bus išspręstas greitai. Jis pagyrė Lietuvą už tai, kad ji pati parodė iniciatyvą ir ėmėsi priemonių kovoti su antisemitizmu, labai aiškiai pasisakydama prieš šitokias apraiškas.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Ypatingas savaitgalis (pabaiga) (p. 2)
- Iš neteisės teisė nekyla (p. 3)
- Paskutinis laiškas namo (p. 4, 9)
- Nereikia pasiduoti istorijos suvokimo kraštutinumams (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Svėdasuose pagerbti kovotojai už laisvę (p. 8, 11)
- Daktaras ir kūnui, ir sielai (p. 8)
- Atsiminimai (48) (p. 9)
- Knyga, skirta laikraščiu sukaktims (p. 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.47 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Jau ne pirmus metus Rusijos padėtis ir Kremliaus „žygdarbiai“ tiek šalies viduje, tiek artimajame užsienyje susilaukdavo ypač švelnios užsienio žinias-klaidos bei politikų kritikos. Teisybės dėlei reikia pripažinti, jog kritikos buvo, bet vos ne visa ji buvo vyniojama į vatą. To nepasakysi apie šios savaitės „The Economist“, kuriame Rusijai paskirta keletas ilgesnių apžvalginių straipsnių. Vienaime jų „In search of détente, once again“ be užuolankų rašoma apie Kremliaus režimą, kuris įvardijamas kaip „instituciškai silpnas, nacionalistinis, korumpuotas ir pavojingas tiek jo kaimynams, tiek pačios Rusijos žmonėms“. Straipsnyje taip pat nedviprasmiškai teigiama, jog šią savaitę prasidėjusiam JAV ir Rusijos prezidentų susitikime Rusija bandys įtvirtinti jėgos monopoliją buvusioje Sovietų Sąjungos erdvėje ir ateityje elgtis taip, kaip ji pageidauja.
Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuončiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Ypatingas savaitgalis

Tęsinys iš liepos 1 d.

vyr. sk. kandidatė
DARIJA SILIŪNAITĖ

vyr. sk. kandidatė
NATALIJA VAZNELYTĖ

Susitikome su kitomis sesėmis. Kol mes tvarkėme takelį ir „Gabiją“, mūsų draugovė pradėjo dažyti lauko tualetą. Sienos buvo geltonos jau 30 metų! Kartu dažėme sienas šviesiai žalia spalva. Pirmiausia turėjome sienas nušluostyti ir tik tada dažyti, net ir kiekvieną kampą. Dažėme po kriaukle, aplink langus ir aplink dušus. Gavome truputį pailsėti, nes tikrai smarkiai dirbome. Virtuvėje visos suvalgėme arbūzą. Pavalgiusios vėl pasikalbėjome. Bet šis pokalbis buvo kitoks, rimtesnis.

Vėl susirinkome virtuvėje. Stalas papuoštas žvakėmis. Sesė Dana vėl vedė pokalbį, visos susispaudėme prie staliuko. Kalbėjome apie toleranciją ir kaip mes ja vadovaujamės skautuose. Kai pabaigėme kalbėti, laukė užsiėmimas. Sesė Dana Mikužienė mums liepė užrašyti vieną vardą ant lapelio. Šis vardas atstovavo žmogui, kurį mes užgavome ir jo prašėme atleidimo arba, jei kas mus užgavo, mes jam ar jai atleidome. Viena kitai nerodėme savo lapelių. Kiekvieną lapelį sudeginome. Buvo labai įspūdingas pratimas.

Po to jaunesnės sesės Julija ir Olivija Lapp ir Maya ir Ariana Chiapetta paruošė mums naktinius žaidimus „Aušros vartų“ pastovyklėje. Nukeliavome į „Aušros vartų“ pastovyklę. Su jomis pažaidėme tris žaidimus. Buvo labai smagu, nes tuo pačiu metu galėjome pasimokyti, kaip vadovauti ir dirbti su jaunesnėmis sesėmis. Grįžome atgal į savo pastovyklę pilnos energijos, su šypsenomis veide. Nuo mūsų šypsenų tamsoje žvaigždės pasirodė danguje. Štai ir pasibaigė mūsų antra diena Rake. Nuėjome snausti. Rytoj vėl darbas, reikės viską užbaigti.

• • •

„Labas rytas, sesės!“, sušuko sesė Audra Lintakienė, praeidama pro mūsų palapines. Pasiruošėme kuo greičiau, nes žinojome, kad pus-

ryčiams kepsime blynus! Sustatėme savo stovyklines krosneles, patėpėme keptuves ir išliejome blynus, kepėme dešreles. Kai pabaigėme, suplovėme indus, kaip stovykloje. Sesė Aušra Petry mūsų laukė paskutiniajam pokalbiui. Ir vėl pakartojome Lietuvos skautų sąjungos istoriją. Išmokome, kad Rako stovyklos adresas – 1918 Hawley Rd., turi daug bendro su lietuvių skautų organizacijos pradžia! Lietuvių skautų organizacija įsikūrė 1918 metais, stovyklos adresas 1918. Koks įdomus faktas!

„Živilės“ prityrusių skaučių draugovės sesės išdažiusios „Kernavės“ pastovyklės lauko tualetus. Iš kairės: Dariaja Siliūnaitė, Natalija Vaznelytė, Alicija Viktoraitė, Žiema Šepetytė-West, viešnia, jūrų skautė Erika Weir ir Diana Ramanauskaitė. Nuotraukoje trūksta Rimos Lintakaitės.

Po pokalbio mums liko pabaigti mūsų didžiausią darbą – išdažyti lauko tualetus! Reikėjo išdažyti mažas vietas. Susiradome kopėčias, tep-tukus, dažus ir pradėjome dirbti. Darbas buvo sunkus! Reikėjo nušluostyti sienas, nuvalyti vabaliukus ir dulkes. Pamažu visos sienos sužaliavo. Pagaliau pabaigusios visos apžiūrėjome savo atliktą darbą. Atidareme langus ir linksmaiėjome susikurti laužą pietums paruošti.

Valgėme pakeptus sūrinius sumuštinčius su sriuba ir bulvių tra-

kučiais. Lengva buvo viską sutvarkyti. Pabaigusios tvarkytis nuėjome užbaigti savo darbo. Visos pasiskirstėme darbais. Dvi sesės kriaukles valė, dvi tualetus, kitos dvi dušus. Pabaigusios pagalvojome, kad reikia kokio nors apdovanojimo! Tai – pušantros valandos laisvalaikis! Ėjome truputį pamiegoti. Reikėjo atsipūsti! Atsikėlusiosėjome rišti mazgus. Mes abi jau seniai rišome mazgus, sesė Audra mus išmokė pagrindinių mazgų, pvz., Piemenų mazgo. Pastatėme trikoją ir kryžių. Rankas skaudėjo, nes smarkiai reikėjo traukti virves! Reikės mokėti, kaip rišti šiuos mazgus, kai bus laikas išmokyti jaunesnes seses.

Po visų darbų artėjo laikas vakarienei. Reikėjo vėl užkurti laužą. Alicija Viktoraitė kartu su Erika Weir jau iškeliavo į namus, tad liko tik penkios sesės. Visos kartu pradėjome gaminti viščiuko „fajitas“. Tai buvo mūsų paskutinis formalus valgis Rake iki liepos mėnesio, kai kartu valgysime su kitomis tunto sesėmis. Buvo šiek tiek liūdna.

Po vakarienės visos susėdome virtuvėje ir tik kalbėjomės! Beveik tris valandas kalbėjomės su vadovėmis apie gyvenimą, pasaulinius įvykius, įvairiausias problemas. Kalbėjomės rimtai, pasijuokėme ir džiau-gėmės. Besikalbant pamatėme meškėną po pastogę. Tai mūsų naktinis vagis! Meškėnas bandė atidaryti ir įlipti į mūsų skilties dėžę, kurioje yra mūsų visi lauko virtuvės įrankiai. Buvo labai juokinga.

Grįždamos atgal į savo palapines, pagalvojome, kokią ypatingą progą mes ką tik turėjome. Susipažinome su savo vadovėmis, buvo labai smagu su jomis praleisti laiką. Jautėme, kad jos tikrai buvo mūsų draugės. O gal tai ir buvo jų tikslas su mumis susidraugauti? Gal jos norėjo mus pamokyti, kaip draugauti su jaunesnėmis sesėmis, kad jaunesniosios pajustų tą patį šeimyniškumą ir seseriškumą, kurį mes šį vakarą pajutome?

Štai ir pasibaigė mūsų darbo savaitgalis Rako stovykloje, „Kernavės“ pastovyklėje. Reikės ryte keltis, sudėti palapinę, sukrauti į automobilį ir keliauti atgal į Čikagą.

Nors atvažiavome atidaryti „Kernavės“ pastovyklę, mums ši kelionė atvėrė mūsų akis. Prisiminėme, kaip smagu praleisti laiką gamtoje su draugėmis. Štai skautavimo pagrindinis tikslas! Kai grįšime liepos mėnesį vasaros stovyklai, vėl pajusime tuos brangius jausmus, prisiminsime šį ypatingą darbo savaitgalį ir praeitį, ir svarbiausia – tą brangią, mūsų beveik pamirštą, skautišką meilę.

Pabaiga.

Į Rako vasaros stovyklą...

Šį rytą, liepos 8 d., Čikagos „Lituanicos“ tunto „Dariaus ir Girėno“ prityrusių skautų draugovės broliai, skautai vyčiai ir kandidatai, viena „Aušros vartų/Kernavės“ tunto vyr. skautė kandidatė ir viena „Nerijos“ tunto gintarė, vadovai ir palydovai iškeliavo į „Rako“ stovyklą.

Šie skautai ir skautės nekeliauja į stovyklą įprastu būdu – automobiliais, autobusais, bet dviračiais.

Kelionė prasidėjo anksti rytą iš Villa Park miestelio. Dviratininkai ir dviratininkės keliaus per Illinois valstiją, palei Michigan ežerą, Wisconsin valstijoje. Dvi naktis pernaktos įvairiuose valstybiniuose parkuose ir tada penktadienį S.S. Badger keltuvu perplauks Michigan ežerą ir pateks į Ludington miestelį, Michigan valstijoje.

Kitą rytą atsikėlė ir susitvarkę dviratininkai ir dviratininkės keliaus Rako stovyklos link.

Linkime visiems dviratininkams/dviratininkėms laimingos ir saugios kelionės. Lai Dievulis, šv. Jurgis ir šv. Kazimieras Jus visus saugoja, kad laimingai atvyktumėte į vasaros stovyklą!

D e m e s i o
„Aušros vartų/Kernavės“
tunto sesės ir tėveliai!

Jau šį ateinantį savaitgalį kai kurios stovyklaus kartu gražiuose, žaliuose Rako miškuose. Jau tikriausiai visos savo daiktus dedasi į lagaminus. Jau esate nusipirkusios visus reikmenis ir kantriai laukiate tos pirmosios stovyklinės dienos. Gal pagalvojote: Hmmm... Ar turiu tunto darbo uniformos marškinėlius? Gal man reikėtų juos nusipirkti? Bet kur? Ir kada? Jei dar neturėjote progos nusipirkti tunto marškinėlių, nesirūpinkite – galėsite nusipirkti atvažiavusios į Rako stovyklą. Marškinėlių kaina 10 dol. Pasimatysime Rako stovykloje!

IŠ NETEISĖS TEISĖ NEKYLA

ŽIVILĖ MAKausKIENĖ

Minint Lietuvos ir Lenkijos sutarties pasirašymo ir santykių atkūrimo metines, kai kurių lietuvių politologų ir diplomatų pasvarstymai, kad lenkams jau nebeaktualus „Vilniaus klausimas“, pasirodė pernelyg optimistiški. Iš aukšto lenkų politiko lūpų nuskambėjęs teiginys, esą Lenkija niekada neokupavusi Vilniaus, priverčia susimąstyti, ar Vilnius pasielgė teisingai, atsisakydamas Lietuvos ir Lenkijos traktate praeities įvertinimo.

Lenkijos užsienio reikalų ministras Radosław Sikorski neseniai Lenkijos televizijoje pareiškė, kad pirmosios Nepriklausomybės metu Lenkija Vilniaus neokupavo. „Lietuva mano, kad mes pirmosios Nepriklausomybės metu okupavome Vilnių, o mes taip nemanome“, – teigė R. Sikorski. Lietuva laikosi nuomonės, kad Lenkija pirmosios Nepriklausomybės metu Vilnių užgrobė neteisėtai, pažeisdama galiojančius susitarimus. Dėl to valstybės tarpukario metais nepalaikė diplomatinių santykių. Lietuvai nepavyko pasiekti, kad 1994 metais Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartyje būtų įvertinti istoriniai įvykiai. Tada iš politikų lūpų nuskambėjo laki frazė – „Istoriją reikia palikti istorikams.“

Tačiau ir abiejų šalių istorikams nesiseka susikalbėti to laikotarpio istorijos klausimais. Lenkijos mokslininkai nelinkę pripažinti, kad 1920 metais buvo įvykdyta agresija prieš Lietuvą, atplėšiant jos sostinę Vilnių. Kad ir pastarųjų dienų pareiškimai Vilniaus klausimu rodo, jog vis dėlto nepavyko istorijos palikti vien istorikams. Ne eilinio politiko, o Lenkijos užsienio reikalų ministro R. Sikorski išreikštas požiūris, esą, lenkai pirmosios Nepriklausomybės metu Vilniaus neokupavo, Lietuvos politikų buvo įvardytas kaip nereikalingas, kenkiantis dvišaliams santykiams. „Protingas politikas turėtų atsiprašyti“, – komentavo Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto narys Petras Auštrevičius. Ir pridūrė, kad Sikorski praleido gerą progą patylėti.

Ne tik Lenkijos žiniasklaida, bet ir lenkų politikai dažnai priekaištauja lietuviams dėl antilenkiškų baimių ir perdėto jautrumo. Esą, lietuviams visur vaidenasi blogi lenkai, kurie kėsinaisi į Vilnių. Bet ar tokie pareiškimai kaip tik neprisideda prie lietuvių jautrumo šiuo klausimu?

Pasidomėkime, ką gi apie Vilnių mano eiliniai lenkai, svetainės wp.pl lankytojai. Atmetus nekorektiškus, įžeidžiančius ir chuliganiškus komentarus (keista, kad svetainės administratorius jų nepašalina), kurių netinka cituoti, daugelis „vox populi“ (liaudies balsas) išsakytų minčių atitinka ministro R. Sikorski požiūrį. „Buvau Lietuvoje, pamačiau, kad tai prasčiokai ir chamai. Mačiau, kaip jaunimas gatvėje sveikinasis ‚Hail Hitler‘. Na, ir netoli Vilniaus mačiau grupę lietuvių su ‚hakenkreuzais‘, net ant mašinos buvo šis ženklas. Man jau geriau kaimynai čekai ar slovakai. Lietuviai – tai (necenzūrinis

žodis), ir tiek“, – rašo vienas komentatorius.

„Vilnius – tai lenkų miestas Lietuvos žemėje. Šiuo metu jis yra lietuvių rankose, lietuviai tuo džiaugiasi ir loja lyg šunys. Nuo amžių jie puolė lenkiškas žemes, naikino ir degino. Tai laukiniai rytiečiai, kuriuos civilizavo lenkai. Juos reikia pamokyti“, – tai kito komentatoriaus išmintis.

„Lietuviai elgetos už tai, kad bučiavo Stalino rankas, gavo Vilnių, kurį pavogė lenkams. Lietuviai turi tokią teisę į Vilnių kaip utelės į kailinius“, – tai dar vienas komentaras. Tai tik keletas iš daugelio komentarų po informacija apie ministro R. Sikorski išsakytą nuomonę. Dauguma komentuojančiųjų pritaria ministrui, lietuviams negailėdami pačių blogiausių epitetų.

Komentarai neatspindi ar ne iki galo atspindi daugumos visuomenės nuomonę. Tikėkimės, taip yra ir šiuo atveju. Vis dėlto tokie balsai verčia susimąstyti, ar Lietuvos ir Lenkijos geros kaimynystės ir draugiškų santykių sutartyje istorikams palikta istorija nebuvo klaida?

„Kiekviena tarptautinė sutartis yra susitariančių šalių derybų ir kompromisų rezultatas. Lietuva ir Lenkija turi skirtingą požiūrį į 1920 metų įvykius, kai Lenkija užgrobė Vilniaus kraštą. Būtent dėl šių skirtumų šie įvykiai liko principingai neįvertinti, nors objektyviai žiūrint Lenkija neturėjo suverenių teisių į Vilnių (pagal klasikinę tarptautinę teisę teisinį titulą į šią teritoriją Rusija perleido Lietuvai, o ne Lenkijai), be to, užgrobė Vilnių pažeisdama savo tarptautinį išipareigojimą nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų būti žalingi sutarties (šiuo atveju – Suvalkų paliaubų susitarimo) objektui. Iš teisės pažeidimo teisė nekylo, todėl Vilnius Lenkijai teisėtai niekada nepriklausė. Kadangi vienodai įvykių įvertinti nepavyko, 1994 metų Lietuvos ir Lenkijos sutartyje dėl draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo liko tik apgailestauti dėl konfliktų tarp šalių po Pirmojo pasaulinio karo“, – komentavo Vilniaus universiteto docentas, tarptautinės teisės specialistas Dainius Žalimas.

Pasak mokslininko, Lenkijos užsienio reikalų ministro nekorektiški pasisakymai jokių teisinių pasekmių sukelti negali, nes, kaip jis bevertintų to laikotarpio įvykius, yra bendrieji valstybių teritorinio vientisumo ir sienų neliečiamybės principai, kurių Lenkija privalo laikytis (Lietuva ir Lenkija turi ir sutartį dėl valstybės sienos, kurios vienašališkai denonsuoti negalima). Be to, pačioje 1994 metų sutartyje (preambulėje ir 2 straipsnyje) Lenkija pripažino Lietuvos teritorinį vientisumą su sostine Vilniumi, patvirtino neturinti jokių teritorinių pretenzijų bei išipareigojo nereikšti jų ateityje (analogiški yra ir Lietuvos išipareigojimai Lenkijai). D. Žalimo įsitikinimu, Lenkijos ministro pasisakymai vertintini tik politiniu požiūriu – kaip nedraugiškas ir galintis padaryti žalos šalių santykiams aktas.

„Aušra“
2009 Nr. 11

ALEKSAS VITKUS

Prisiminus 1791 metų Abiejų Tautų Konstituciją

Neseniai man į rankas pateko Lietuvos mokslų akademijos Mokslo tyros instituto šiemet išleista knyga „Tirpstančios lietuvių žemės“. Joje yra aptariamose mažėjančių Lietuvos žemių, lietuvių tautos ir nykstančio lietuvių kalbos vartojimo problemos. Gal geriausiai visas jas apibendrino vyriausias knygos redaktorius Algimantas Liekis savo skirsnyje „Besitraukiančios tautos tragedija“, kur man labiausiai į akį krito jo iškeltas klausimas apie 1791 m. Abiejų Tautų Konstituciją, kurią lenkai taip pamėgo, kad 1918 metais, atgavę savo nepriklausomybę, šios Konstitucijos dieną parinko pagrindine Lenkijos valstybės švente.

Žinome net kelias (1922, 1928 ir 1938 metų) prieškarines ir vieną pookupacinę (1996 metų) Lietuvos Konstitucijas, jas vienokiu ar kitokiu būdu prisimindavome ir švėsdavome, bet nemaniau, kad Lietuvos vyriausybė kada nors švęs šią Lenkijos valstybės 1791 m. gegužės 3-iosios Konstituciją. Toks iškilmingas jos paminėjimas, suorganizuotas Lietuvos Respublikos Seime, vis dėlto įvyko 2007 m. gegužės 2 d., kur didingas apie tą Konstituciją kalbas sakė mūsų respublikos Prezidentas, Seimo pirminkas ir kiti aukšti valdininkai.

Štai kaip tame minėjime kalbėjo Seimo narys Emanuelis Zingeris: „Šis mano pasiūlymas Seimui papildyti Atmintinų dienų sąrašą gegužės 3-iaja kilo skaitant A. Mickevičiaus kūrybą, kurioje poetas kalba apie Lietuvą ‘susivienijant su Lenkija, kaip vyras su žmona – dvi sielos viename kūne’.”

Atrodo, kad Zingeriui pritarė ir prezidentas Adamkus, taip kalbėdamas: „Prieš šešerius metus Lietuvos ir Lenkijos seimų asamblėja nutarė bendrai minėti 1791 metų gegužės 3 dienos Konstituciją kaip abiem tautoms svarbų valstybės ir teisės paveldą. Aš vertinu faktą, kad Lietuvos Seimas svarsto siūlymą Atmintinų dienų sąrašą papildyti Gegužės 3-iosios Konstitucijos minėjimu.”

Priešingai toms kalboms, redaktorius Liekis šitaip perspėja lietuvius: „Tegu lenkai ir toliau džiaugiasi savo Gegužės 3-iosios Konstitucija, o mes, lietuviai, gegužės 3-iają galėtume paskelbti nebent Padėkos Aukščiausiam dienai už tai, kad ta Konstitucija buvo neįgyvendinta ir todėl mes dar lietuviškai kalbame, turime savo valstybę.”

Kaip ir kodėl atsirado reikalas sukurti 1791 metų Konstituciją? Po Liublin unijos (1569 m.) abiejų valstybių, Lenkijos karalystės ir LDK, seimuose išgalėjo taip vadinama *liberum veto* teisė, kuri leido vienam atstovui vetuoti bet kokį įstatymo projektą, nors su juo sutiktų visi kiti atstovai. Tai tapo viena iš pagrindinių bajorijos laisvių, garbintų kaip tikroji laisvė, atvedusių prie abiejų valstybių anarchijos ir pražūties. Vakarų Europoje ši anarchinė valstybė buvo pravardžiuojama „Karčiama”.

Ta anarchija pasiekė tokį laipsnį, kad galima sakyti, jog nuo XVIII amžiaus pradžios Lenkijos-Lietuvos valstybę jau jėga tvarkė kaimynė Rusija. 1768 m. seime Rusijai buvo pripažinta ir juridinė teisė tvarkyti Respublikos vidaus gyvenimą. Po ilgų Rusijos vestų derybų su Austrija ir Prūsija įvyko pirmasis (1773 m.) valstybės padalijimas.

Šviesesnieji tuometinės vidinės netvarkos priešininkai jau po pirmojo padalinimo bandė suvaržyti tą nelemtą *liberum veto* įstatymą, kas jiems iš dalies ir pavyko. Nors tai buvo tikslingi žingsniai, to neužteko. Abiejų Tautų valstybė buvo jau per daug nustumusi ir politiškai, ir ekonomiškai, ir net moraliai. Tą bejėgiškumą ji labai pajuto, kai karalius Augustas Poniatovskis 1788 m. sušaukė net ketverius metus trukusį seimą. Jame buvo stengiamasi viską centralizuoti, kas reiškė savarankiškos Lietuvos valstybės panaikinimą. Seimo lenkų dauguma balsavimu privertė lietuvius nusileisti. Taip šis ketverius metus trukęs seimas bandė baigti uniją ir Lietuvą galutinai sulieti su Lenkija į vieną valstybę. Pagrindiniai reformos principai seimo buvo surašyti į 1791 m. gegužės 3 d. priimtą Konstituciją. Lietuviai pradžioje tam priešinosi, ir tik spalio 20 d. buvo prieita prie kompromiso, Konstituciją pavadinus „Abiejų Tautų savitarpio garantijos įstatymu”.

Jo pagrindinis uždavinys buvo nutraukti taip dažnai vykusius seimų išardymus naudojantis *liberum veto* teise ir tokiu būdu iš beveik visiškos anarchijos ištraukti kraštą, kuris beveik prieš dvidešimt metų (1773 m.) jau buvo išgyvenęs pirmąjį valstybės padalijimą, kuriame dalyvavo Rusija, Prūsija ir Austrija. Kai kurie istorikai mano, kad ši 1791 m. gegužės 3 dienos Konstitucija, nors iš esmės ir pažangi, savo klastinga frazeologija buvo panaikinusi Lietuvos valstybę, prijungdama ją prie Lenkijos.

Tų reformų priešininkai susidėjo su Rusija. Buvo suorganizuota Targovicos konfederacija (1792–1793 m.). Rusija atsiuntė savo kariuomenę, ir Lenkijos karalius Augustas Poniatovskis, neturėdamas vilties laimėti, prisidėjo prie rusų remiamos konfederacijos. Tuoj po to (1793 m.) įvyko ant-rasis valstybės padalijimas. Buvo sudaryta vėl nauja Konstitucija, kuria buvo sugrąžinta santvarka, buvusi po pirmojo padalijimo. Reformistai pralaimėjo.

Po trečiojo padalijimo (1795 m.) jungtinė Lenkijos-Lietuvos valstybė dingo iš Europos žemėlapių. Anglas istorikas Norman Davies savo knygoje „A History of Poland” rašo: „Nors 1791 m. Abiejų Tautų Konstitucija buvo Europoje dar nematytas pirmas žmogaus laisvių dokumentas, toji Konstitucija praktiškos reikšmės neturėjo. Nei toji Konstitucija, nei vėliau (1794 m.) sekęs Kosciuškos manifestas niekada nebuvo įvykdyti. Lenkijos-Lietuvos respublika žuvo ne tiek dėl savo vidinės anarchijos, bet todėl, kad ji bandė save reformuoti.” Kyla klausimas: kodėl norima tokią Konstituciją Lietuvoje švęsti?

„Jis žuvo saugodamas savo kovos draugus, artimuosius, visus mus“

2008 metų gegužės 22 d. kovos poste, Afganistane, Cagcaran mieste, žuvo alytiškis seržantas Arūnas Jarmalavičius. Jo atminimui pagerbti Lietuvoje buvo surengtas rašinių konkursas tarp vyresniųjų (11–12) Alytaus gimnazijos klasių mokinių.

Konkurso reikalavimai aptarė konkurso tikslus, tematiką, sąlygas, dalyvių organizavimo ir vertinimo tvarką, apdovanojimus.

Konkursas – tai tautinio ir pilietinio mokinių ugdymo projektas, skatinantis mokinių žinių ir pasaulėžiūros santykį, humanistinių vertybių formavimąsi.

Konkurso organizatoriai – JAV Rochester–Alytaus susigiminiavusių miestų komitetas: pirmininkas Lietuvos Respublikos garbės konsulas Rimas Česonis, Alytaus miesto savivaldybės administracijos viešųjų ir užsienio ryšių bei švietimo skyriai, Alytaus miesto ir apskrities dienraštis „Alytaus naujienos“, Lietuvos Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotasis pėstininkų batalionas Alytuje.

Dalyvių apdovanojimui lėšas skyrė JAV Rochester–Alytaus komitetas. 1-oji vieta – 250 Lt, 2-oji vieta – 150 Lt, 3-oji vieta – 100 Lt. Dalyviai taip pat apdovanoti Alytaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus padėkos raštais ir projekto rėmėjų suvenyrais bei paskatinamaisiais prizais.

Konkurso nugalėtoja tapo dvilyktokė Edita Norkevičiūtė iš Dzūkijos vidurinės mokyklos. Jos rašiniui „Paskutinis laiškas namo“ dauguma komisijos narių skyrė pirmąją vietą.

Antrąją vietą pelnė rašinį „Dienoraštis“ pateikusi Jotvingių gimnazijos III klasės mokinė Ieva Budraitytė. Trečiąją vietą už rašinį „Jis žuvo saugodamas savo kovos draugus, artimuosius, visus mus...“ atiteko Adolfo Ramanauskio–Vanago vidurinės mokyklos vienuoliktokui Šarūnui Večerkauskui. Skaitytųjų dėmesiui pateiksime tris pirmąsias vietas laimėjusių gimnazistų rašinius. Šįkart siūlome nugalėtojos Editos Norkevičiūtės „Paskutinis laiškas namo“.

Paskutinis laiškas namo

EDITA NORKEVIČIŪTĖ

Jaunesnysis seržantas Arūnas Jarmalavičius gimė 1973 metais rugsėjo 10 dieną. Tarnybą Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotame pėstininkų batalione pradėjo 1993 metais lapkričio 2 dieną. Ėjo sunkiosios ginkluotės kuopos ginklininko pareigas. 2003 metais įteiktame pažymėjime pažymima, jog Jarmalavičius, rodydamas psichologinę ir fizinę ištvermę įveikė 30 kilometrų spartųjį žygį ir turi teisę vadintis Geležiniu vilku... Žuvo 2008 metais gegužės 22 dieną Čagčarano mieste, Afganistane.

* * *

Sveiki mielieji,

Pagaliau ilga kelionė baigėsi ir mes jau beveik išsikūrėme. Ištaikiau kelias laisvas minutes ir niurktelėjau į pavėsį brūkštelti jums keletą eilučių. O, kad jūs žinotumėt, kaip čia karšta! Permirkio kiekvienas uniformos siūlelis... Tikriausiai atrodau nekaip, bet susitvarkysiu vėliau – dabar svarbiausia parašyti jums.

Žinau, laiškais ar telefonu bendrauti ne tas pats, kaip kad akis į akį, tačiau dabar tai geriausia, ką galiu pasiūlyti. Nemanykit, man ne lengviau negu jums – aš taip jūsų visų pasiilgau, nors praėjo dar tiek nedaug laiko. Nenustebkit, jeigu laiške pradėsiu pasakoti jums ir taip labai gerai žinomus dalykus – man jie padeda lengviau ištverti ilgesį. Nežinau kodėl, bet, manau, jog labiausiai man trūks tų ilgų savaitgalio vakarų, kai visi drauge sėdėdavome mūsų jaukiroje svetainėje ir kalbėdavome, žiūrėdavome filmus, juos aptardavome. Dabar tikriausiai Jūsų vakarai ramesni – žinau, kad mamai nepatikdavo, kai imdavau su Justuku ir Greta krėsti išdaigas. Būnant čia man atrodo, kad tie vakarai, vaikų juokas liko kažkur toli toli...

Geriau kalbėti apie laiką, kai grįšiu namo ir vėl visi būsime kartu.

Prisimenat, prieš man išvažiuojant kalbėjom, kad jūs manęs laukdami kursite mūsų namo pertvarkos planus, projektus? Danguole, nepamiršk, jog pažadėjai apgalvoti kiekvieną detalę, todėl būk gerutė ir tesėk savo pažadą. Žinoma, vaikų nuomonę išklaudyti irgi būtų puiku, todėl visi stenkitės nepamiršti net ir menkiausių į galvą šovusių minčių. O jau kai grįšiu, iškart galėsime imtis rimtų darbų. O dirbti tikrai bus ką! Aš nuolat galvoju apie namą – ką kur pakeisim, ką nugriausim, ką pristatysim. Ne tik viduje, bet ir kieme. Pasodinsim daug gėlių, gal vaismedžių – jaunas sodas augs kartu su vaikais. Nors skubėti nėra kur – turim daug gražaus laiko. Be to, manau, iš pradžių reikia imtis tvarkyti namo vidų, aplinką išpuoselėti dar spėsim. Juk žinot, man patinka, kai viskas būna padaryta be priekaištų, todėl esu tikras, kad didžiąją dalį remonto (o puikiausia, žinoma, būtų ir visą) darysiu aš pats. Patirties turiu – ir butą susitvarkėm, ir Artūrai padėjau... Vaikai gal neatsimins, bet, Danguole, tu, tikrai neturėtum būti pamiršusi, kai su Artūru grįžome iš apmokymų miškuose. Dievas mato, buvome tikrai pavargę, o Artūro virtuvėje reikėjo užglaistyti aplink langus sienas. Kai jis paprašė pagalbos, net nedvejodamas sutikau, bet kai pasiūlė darbą atidėti rytojui – prieštaravau. Kad kas būtų nufotografavęs Artūro veidą! Jis atrodė taip, lyg būčiau pasiūlęs nušuluoti maišuose iki Zarasų ir atgal. Net dabar nusijuokiau prisiminęs. Jau tas mūsų Artūras! Ką gi aš be jo daryčiau? Tokių gerų draugų nedaug pasitaiko... O jei jau davė likimas tokių žmogų, tai ir žiūrėk, brangink, kad nepamestum. Aš vis galvoju, ką būčiau daręs, jeigu jis nebūtų man liepęs persidėti daiktų. Kai aš pats susikroviau kuprinę kelionei, tai ji atrodė taip, lyg būčiau ten sugrūdęs tuziną Kalėdinių kalakutų. Iš pradžių nesu-pratau, ko Artūras taip krykštavo,

kai pamatė visą mano mantą (aha, lengva jam kalbėt, kai pats jau nebe pirmą kartą į tokią kelionę išsiruošė), o kai pradėjo beveik viską iš eilės mėtyti lauk, visai neramu pasidarė. Atsimenu, tada galvojau: „Kokį velnią jis čia daro? Juk man tikrai reikės striukės pašiltinimo.“ Bet Artūras, pasekęs nepatiklų mano žvilgsį, tik paplojo ranka per petį ir tarstelėjo: „Baik juokus, Arūnai. Juk ten būna 40 laipsnių karščio. Ką tu šildysi su tuo kailiu?“ Na, dabar tenka pripažinti, kad jis buvo teisus. Čia, kaip jau minėjau, velniškai karšta.

O, beje, kalbant apie karštį. Turiu čia tokią prašymą. Tikriausiai dėl to labiausiai nuliūs vaikai, bet... Būkit geri, padarykit man paslaugą ir šįmet nevažiuokit prie ežerų vieni. Man kažkaip ramiau bus, jei nuvažiuosim visi. Žinau, kad tai bus tik kitą vasarą, nes grįšiu tai žiemą. Bet pažadu, kitą vasarą, kai jau išvažiuosim, tai visai savaitei, sutarta? Pasi kviesim ir Artūrą su šeima, ir dar ką nors. Bus labai smagu, kaip kad buvo pernai. Bus gera proga „pakrikštyti“ naują didžiąją palapinę. Tada tai bent atostogos bus, nereikės miegoti atskirai. O kad vaikam nebūtų didelės skriaudos, kai grįšiu, būtinai eisime pačiuožinėti nuo Kauno gatvės kalno. Lapkritį, o jei ne, tai gruodį, oras turėtų būti tinkamas tokiai pramogai... Atsimeni, Danguole, kai ant to kalno nusivedėm vaikus ir aš pasiėmiau Justą ant kelių išbandyti aukščiausios viršukalnės? Kai nusileidom, vargšas Justukas vos orą gaudė, bet tegu nemėgina išsiginti, kad nepatiko! Ech, buvo taip smagu! Bet nieko, dar pakartosim... taip, Justai? Arba jeigu dar nebus pakankamai sniego, galėsime išvažiuoti pasivaikščioti kur nors į mišką. Nepamiršau, Danguolyt, kaip tu vis kartoji: „Miškas – tai tas pats, kaip erkės. Ne, aš į mišką neisiu.“ Bet tu nusiramink, erkės tokiu metų laiku jau seniausios nebeaktyvios. Jos, galima sakyti, miega. Bet mes tai nemiegosim! Kur jau ten! Pasiimsim vaikus, dviračius... Mmm... prisiminiau, kaip pirkom vaikams dviračius. Tada taip baisiai lijo. Atsimenu, tu nuvarei mašiną namo, o mums liepei palaukti, kad galėtumėm kartu pareiti, nes Greta dar prastai važiavo, o Justas visai nebuvo sėdėjęs ant dviračio. Bet kai grįžai, mes jau buvome įpusėję savo kelionę, o kad jau buvom ir taip sušlapę iki siūlo galo, nutarėm važiuoti į stadioną. Atsimenat? Kai pagaliau visi grįžom namo, buvom kiaurai permirkę, iki kelių apsitaškę purvu, bet Justas užtai mokėjo važiuoti dvi-

račiu!

Tu, Danguolyt, tik žiūrėk, kad vaikai būtų atsargūs ir su dviračiais nenulėktų kur į kelią. Jie tokie judrūs, išdykę. Visai kaip aš, kai buvau mažas. Jei dabar būtumėt šalia, matytumėt, kad šypsausi. Man taip gera, kad vaikai į mane panašūs. Kartais pagalvoju, gal kuris ir mano aistrą cirkui perimsit? Būtų puiku. Juk aš buvau profesionalus cirko artistas... Bet ką čia jums pasakoti – patys puikiai žinot, kad mano širdyje cirkas užėmė svarbią vietą. Bet niekas netrunka amžinai, juolab geri dalykai. Kai mūsų trupės vadovas mirė, jaučiau, kad ir ta dvasia, kuri trupę vieni, pasitraukė kartu su juo. Taip ir užsimiršo cirko artisto darbas. O dar į tarnybą įstojau. Tai va, kur ta tarnyba nuvedė – jau penkiolikti metai „tarnauju“. Bet negaliu skųstis. Mano darbas man patinka. Viskas tvarkinga, tikslu. Taip, kaip pridera. Jūs gi žinot, kodėl aš čia važiavau, man taip norėjosi pamatyti čionykštį gyvenimą, pažiūrėti, kaip žmonės čia tvarkosi, jiems padėti. O, kad jūs pamatytumėt, kaip jie čia gyvena! Dabar net gėda pasidaro, kai prisimenu, kaip mes, lietuviai, skundžiamės savo gyvenimu. Mes gyvenam kaip tikri ponai, o čia... Tai visai jokios civilizacijos nepalieti kraštai. Tikrai. Pamatytumėt. Vienam upės krante moteris rūbus plauna, prie jos, žiūrėk, koks vyras kojas mazgoja, o kiek toliau nuo jų vaikai tą patį vandenį geria. Dievaž, kai pagalvoji, tai... Et, ką čia per daug galvosi, jie, matyt, taip jau pripratę. Čia jų namai, jų tradicijos, vertybės... Mano galva, tėvynė, kad ir kokia bebūtų, vis tiek yra tėvynė. Aš taip pat myliu Lietuvą ir nežadu niekur kitur gero ieškoti. Jei kiti svetur gerai randa, tai mes gimtinėj neblogiau už juos gyvensim, taip? Savo šaknų išduot nevalia...

Na, dabar tai jau tikrai nostalgija suėmė. Pasiilgau aš jūsų visų, oi, kaip pasiilgau. Jūs gi žinot, kad jūs man – pats tikriausias turtas? Aš nežinau, gal čia keistokai ar kiek banaliai skambės mano žodžiai, bet noriu, jog būtumėt tikri ir niekada nesuabejotumėt – aš jus myliu labiau už viską pasaulyje. Šeima – štai kas yra didžiausias mano turtas!

Dabar taip išsikalbėjęs prisiminiau, kaip rašiau tau, Danguole, laiškus. Sakei, dar turi juos kažkur...? Atsimenu, kaip tuose laiškuose aš tau kartodavau, kad tave labai myliu. Kai pagalvoji... Šitiek laiškų, ir visuose prisiekinėdavau tau savo meilę. Žinok, Danguole, kad net po dešimt metų,

Nukelta į 9 psl.

Nereikia pasiduoti istorijos suvokimo kraštutinumams

Istorikės Vandos Daugirdaitės-Sruogienės vardo stipendija kasmet skiriama lietuviams studentams, parodžiusiems savo asmenines savybes, gebėjimus ir motyvus dirbti Lietuvos istorijos srityje. Stipendininkus pasiūlo jų dėstytojai, siūsdami siūlymus **Lietuvių Fondui**.

2008 m. vienuoliktoju stipendininku tapo **Domas Boguševičius**, Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto istorijos magistrantas. Jo domėjimosi sritis – intelektualinė XIX a. Lietuvos istorija, Algirdo Greimo socialinė, politinė ir kultūrinė mintis bei istorijos didaktika. D. Boguševičius yra paskelbęs mokslinių straipsnių Kauno istorijos metraštyje, taip pat skaitęs pranešimus ne vienoje istorikų konferencijoje. Dirba Kauno technologijos universiteto gimnazijos istorijos mokytoju. Save Domas vadina trečios kartos kauniečiu. Nuo paauglystės žavisi literatūra, daile, ir, kaip jis pats prisipažįsta, visada džiaugiasi galėdamas savo darbuose pritaikyti interdisciplininius metodus, praplečiančius istorijos tyrimų galimybes ir pagyvinančius patį istoriko tekstą.

Tikėkimės, kad dr. V. Daugirdaitės-Sruogienės vardo stipendija bus paskata šiam stipendininkui ir toliau gilintis į Lietuvos istorijos slėpinius.

– Kaip sutikote žinią apie Jums paskirtą Sruogienės premiją? Jūsų nuomone, kodėl ji skirta būtent Jums?

– Šis sprendimas man buvo labai malonus netikėtumas. Kodėl stipendija paskirta būtent man, geriausiai galėtų atsakyti V. Sruogienės dukra Dalia ir profesorius Egidijus Aleksandravičius. Stipendijos gavimas ne tik nuteikia labai teigiamai, prisideda prie pradedančio istoriko savigarbos formavimo, bet drauge ir įpareigoja atsakingam darbui. Esu laimingas, kad mano nedidelis indėlis į gausų mickevičianos tyrinėjimų lauką ne liko nepastebėtas – tai tik dar labiau paskatino domėtis intelektualine XIX amžiaus Lietuvos istorija, kuriai iki šiol skirta tik keletas pavienių darbų.

– Kada ir kodėl susidomėjote istorija?

– Manau, kad susidomėjimą istorija paskatino paauglystėje skaityti tekstai – visų pirma Aleksandr Diuma tėvo „špagos ir apsiausto“ romanai. Panašu, kad susidomėjimas siužetu savaime peraugo į norą pažinti skaitytų knygų kontekstą – tiek sukūrimo aplinkybes, tiek siužeto atitiktį tikrovei. Be to, istorijos studijos atrodė kaip viliojanti galimybė įgyti platų humanitarinio pobūdžio išsilavinimą – tai irgi tapo nemenku istorijos pasirinkimo motyvu. Svarbi buvo ir pasirinkimo tarp istorijos ir teisės studijų galimybė: „nugalėjo“ istorija – į teisę nė nebandžiau stoti.

– Ką davė studijos Vytauto Didžiojo universitete?

– Studijos VDU iš esmės patenkino norą įgyti platų, įvairiapusį humanitarinį išsilavinimą. Ypač džiaugiuosi pasitaikiusia galimybe be istorijos klausytis filosofijos, etnologijos, menų, socialinių mokslų paskaitų. Už tai turėčiau būti dėkingas

universitete veikiančiai liberaliai studijų organizavimo sistemai. Be to, akademinė aplinka veikė ir mano pasaulėžiūrą, kitoki, dažnai kritinį praeities ir dabarties suvokimą.

– Kodėl pasukote mickevičianos tyrinėjimų keliu?

– Į mickevičianą mane atvedė profesorius Bronislovas Genzelis, vadovavęs mano bakalauro ir magistro baigiamiesiems darbams. Už tai ir už labai įdomias Lietuvos kultūros istorijos bei Lietuvos socialinės ir politinės minties istorijos paskaitas esu jam be galo dėkingas. Profesoriaus suteikta kūrybinės saviraiškos ir veiklos laisvė tapo dideliu postūmiu tyrinėti XIX a. Lietuvos intelektualinę istoriją.

– Domitės A. J. Greimo mintimis. Kas labiausiai Jus domina šios asmenybės veikloje?

– Reikia pripažinti, kad Greimo tekstai (greta mickevičianos) tapo dar vienu intelektualinės istorijos nuotykiu. Labiausiai sužavėjo ne Greimo veikla, bet pats jo mąstymo būdas – laisvas, nesuvaržytas įvairių ideologinių ir grupinių konvencijų. Net ir tarp save laisvais laikančių šių dienų žmonių tai retai pasitaikantis bruožas.

– Kaip Jūs sutinkate Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejų?

– Mano manymu, Kaunas, kaip ir visa Lietuva, atsidūręs Vilniaus šventinių renginių nuošalyje, yra privers-tas švęsti taip, kaip šventės „scenarijų“ diktuoja sunkmečio sąlygos. Žinoma, tai šiek tiek liūdina, bet ne žlugdo. O šventė skleidžiasi per jau tradiciniais tapusius miesto ir šalies renginius: Kauno miesto dienas, Pažaislio muzikos festivalį, Tūkstantmečio dainų šventę. Mokyklos Lietuvos vardo tūkstantmetį mini renginiais, skirtais vietos bendruomenei, šventės proga gausu dalykinių ir metodinių mokytojų konferencijų.

– Koks Jūsų, kaip istoriko, požiūris į šią iškilią datą?

– Didžiausius darbus šiuo metu atlieka istorijos tyrimo įstaigose dirbantys istorikai. Jų parengti leidiniai, išleisti su Lietuvos vardo tūkstantmečio ženklu, žymiai prisideda prie Lietuvos istoriografijos įdirbio. Tuo tarpu bet kurio istoriko pareiga šventės akivaizdoje, mano manymu, yra išlaikyti sveiką nuovoką sava-jame darbe, nepasiduoti dviems nuo-lat pasireiškiantiems istorijos suvo-kimo kraštutinumams – perdėtam Lietuvos istorijos heroizavimui arba liguistam jos demonizavimui. Šių principų įgyvendino erdve tampa ir viešieji renginiai, kuriuos rengiant stengiamasi peržvelgti švenčių tradicijas ir ieškoti naujų iškilių datų paminėjimo formų.

– Dirbate mokykloje. Kaip sekasi sudominti vaikus istorija?

– Lietuvoje labai dažnai nus-kamba teiginys, kad istorijos pamokos mokyklose yra labai nuvertintos, pats mokytojo darbas yra nepres-tižinis. Aš nesu linkęs sutikti su šiuo teiginiu. Manau, kad istorijos pamokų sėkmė priklauso mažiausiai nuo

Domas Boguševičius

dviejų veiksmų: mokytojo užsidegimo ir mokinių smalsumo. Paprastai šie veiksniai sąlygoja vienas kitą. Man pasisekė, kad mano mokiniai smalsūs ir entuziastingi – tokie jų bruožai mokytojo darbą ir pačių mokinių istorijos *studijas* (ne mokymąsi!) paverčia malonumu.

– Koks mokinių požiūris į mūsų praeitį?

– Kalbėdamas apie mokinių požiūrį į Lietuvos istoriją turiu pameigti nusistovėjusį stereotipą, kad šiuolaikinis jaunimas į mūsų praeitį žvelgia mažų mažiausiai nihilistiškai. Negatyvūs vertinimai greičiau atspindi ne jaunimo pasaulėžiūrą, bet tuos žmones, kurie nagrinėja dabartinės mūsų visuomenės nuotaikas. Koks vertintojas, toks ir jo įsivaizduojamas jaunimas. Paskaitykime Vandos Juknaitės interviu su likimo nuskriaustais vaikais knygoje „Tariamas iš tamsos“ ir suprasime, kad negalime vien tik negatyviai vertinti visos kartos. Kitu atveju tik pabrėž-

tume savo pačių ribotumą.

– Kaip, Jūsų nuomone, toliau vystysis istorijos mokslas? O gal galima paspėlioti ir apie Lietuvos ateitį?

– Galvoju, kad tiek istorijos mokslo, tiek Lietuvos ateitis apskritai priklauso nuo humanitarinės kultūros padėties mūsų šalyje. Norisi tikėtis, kad Lietuvos humanitarams pakaks valios ir galimybių atremti valdžios įstaigose įsigalėjusį vertei-višką ir pakankamai niekinantį humanistikos supratimą. Labiausiai norėtųsi, kad Lietuvoje finansinis pragmatizmas netaptu absoliučiuoju matu vertinant dvasines vertybes. Dirbdamas su mokyklinio amžiaus jauni-mu matau, kad humanitarų padėtis mūsų visuomenėje nėra lengva, bet ji – ne beviltiška. Humanitarinių vertybių būklė didele dalimi priklausys nuo pačių humanitarų nuostatų, valios ir aktyvumo.

Kalbino Loreta Timukienė

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

TURĖTUMĖME TIK DIDŽIUOTIS

Būsimoji mūsų prezidentė Dalia Grybauskaitė, pripažinta ir pagerbta visoje Europoje, sugrįžo į Lietuvą jos gelbėti, prarasdama tikriausiai pusę algos. Jos vienintelė kaltė, kad Ji gimė tame raudoname katile. Ir jame reikėjo gyventi ir mokyti. Iškiliausia Europoje moteris, išrinkta daugumos

Lietuvos piliečių, turėtumėme ja tik didžiuotis.

Lietuva be savo praeities ir kultūros nieko neturi. Pinigai ten ant medžių neaugs. Reikės juos uždirbti visiems, ne tik prezidentei...

Antanas V. Kramilius
Sydney, Australija

TRYS DIDŽIAUSI LIETUVOS POETAI

Mano nuomone, Lietuvos trys didžiausi poetai buvo:
Donelaitis (1714–1780),
Maironis (1862–1932),

Brazdžionis (1907–2002).

Kun. dr. E. Gerulis
Naperville, IL

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, liepos 5 d. (ELTA) – Sekmadienį Taikomosios dailės muziejuje atidarytos dvi tarptautinės Lietuvos tūkstantmečio programos parodos: „Lietuva senuosiuose istorijos šaltiniuose“ ir „Vavelis Vilniuje. Nuo Jogailaičių iki Respublikos pabaigos“. Nuotraukoje – ypatingas parodos „Lietuva senuosiuose istorijos šaltiniuose“ rodinys – Kvedlinburgo analai, kuriame pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas. **Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.**

Birželį mažiau bedarbių nei gegužę

Kaunas, liepos 7 d. (ELTA) – Šių metų birželį Kauno darbo biržoje įsiregistravo 3,2 tūkst. bedarbių. Tai – mažiau nei per kitus ankstesnius šių metų mėnesius. Tačiau nuo metų pradžios į darbo biržą jau kreipėsi per 24 tūkst. darbo neturinčių asmenų – beveik tiek pat, kiek per visus 2008 metus.

Liepos 1 d. duomenimis, Kauno darbo biržoje iš viso buvo įregistruota 22,8 tūkst. bedarbių – 8 proc. visų darbingų Kauno miesto ir rajono gyventojų. Registruotas nedarbas per mėnesį išaugo 0,4 procentinio punkto, o bendras darbo biržoje įregistruotų asmenų skaičius padidėjo 1,1 tūkst. (5,3 proc.).

Birželio mėnesį Kauno darbo biržos duomenų bazėje ieškantiems darbo iš viso buvo pasiūlytos 989 laisvos darbo vietos – 8,3 proc. mažiau nei per gegužę. Iš jų 818 darbo pasiūlymų įregistruota per birželį: 65,8 proc. – paslaugų sektoriuje, 21,9 proc. – pramonėje, 11 proc. – statybose ir

1,3 proc. – žemės ūkyje. Daugiausia darbo pasiūlymų buvo pardavėjams, tarptautinio krovinių vežimo vairuotojams, betonuotojams, siuvėjams, virėjams, pastatų izoliuotojams, suvrintojams, taip pat pardavimo vadybininkams, administratoriams, buhalteriams. Kauno darbo biržai padedant birželį įsidarbino 1,212 asmenų.

Anot Kauno darbo biržos statistikės – analitikės Rūtos Šačkienės, birželio mėnesį birža gavo 13 pranešimų apie darbuotojų atleidimus ir bankrotus įmonėse, iš kurių 8-iose bendrovėse numatyta atleisti po 20 ir daugiau darbuotojų. Iš viso birželio mėnesį apie atleidimą buvo išpėti 393 dirbantieji. Tai – 4 proc. daugiau nei gegužės mėnesį.

Daugiausia pranešimų gauta iš smulkių ir vidutinių įmonių. Pagal ekonomines veiklas daugiausia (61 proc.) darbuotojų numatoma atleisti pramonės sektoriuje. Statybos ir paslaugų sektoriuose atitinkamai – 20 ir 19 proc.

Lietuviai – vieni brangiausiai mokančių už degalus

Vilnius, liepos 7 d. (Verslosavai.lt/Alfa.lt) – Lietuviai išlieka tarp brangiausiai mokančių už benziną Europos Sąjungoje (ES), nors minimalus darbo užmokestis Lietuvoje – vienas mažiausių. Verslosavaite.lt atliko tyrimą ir apskaičiavo, kiek litrų degalų europiečiai gali nusipirkti už savo minimalų atlyginimą.

Skaičiavimai atlikti imant vidutines 95 markės benzino kainas tose Europos šalyse, kuriose yra nustatytas minimalus atlyginimas. Naudoti birželio mėnesio duomenys.

Atlikus skaičiavimus paaiškėjo, kad Lietuvos gyventojai pagal degalų kiekį, kurį gali nusipirkti už minimalų savo atlyginimą, užima priešpaskutinę vietą tarp dvidešimt dviejų ES šalių ir lenkia tik Bulgariją.

Už minimalų šalyje nustatytą atlyginimą (800 litų, arba 231 eurą) lietuviai gali nusipirkti 206 litrus perkamiausio 95 markės benzino, jei jo kainą imtume 1,12 euro (3,87 lito) už litrą. Mažiau nusipirkti gali tik bulgarai, kurie už savo minimalų atlyginimą (240 levų, arba 122 eurus) įstengtų įsigyti tik 123 litrus benzino.

Lietuvių kaimynai Europos Sąjungoje gali įpirkti daugiau degalų už savo minimalius atlyginimus nei

lietuviai: latviai – 258 litrus už tiek pat eurų, estai – 294 litrus už 277 eurus, lenkai – 292 litrus už 286 eurus.

Daugiausia už savo minimalų 1,641 euro atlyginimą galėtų įpirkti Liuksemburgo gyventojai – net 1,803 litrus. Antroje vietoje Airija, kurioje už minimalų beveik 1,500 eurų atlyginimą galima įsigyti tiek pat litrų degalų.

Brangiausiai už benziną moka olandai – 1,41 euro už litrą. Lietuva su 1,12 euro – penkta tarp Portugalijos (1,19 euro) ir Jungtinės Karalystės (1,11 euro). Mažiausiai tarp tirtų dvidešimties ES šalių moka rumunai – naftos išteklių turinčios šalies gyventojams litras benzino kainuoja vos 16 eurocentų.

Degalų prekybininkus dėl aukštų kainų kaltinantiesiems pirkėjams šie atsikerta, kad dėl aukštų kainų kalti degalų akcizai. Vieną didžiausių degalinių tinklų Lietuvoje valdančios „Lietuva Statoil“ generalinio direktoriaus Morten Christensen teigimu, sumažinus dabar taikomą akcizą iki minimalių ES reikalavimų, t. y. 1,240 litų tūkstančiui litrų degalų, benzino kainos degalinėse nukristų 20–40 centų už litrą.

V. Adamkus atsisveikino su žurnalistais

Vilnius, liepos 7 d. (ELTA) – Antradienį surengtoje paskutinėje spaudos konferencijoje kadenciją baigiantis prezidentas Valdas Adamkus žurnalistams teigė ramia sąžine perleidžiantis pareigas išrinktajai valstybės vadovei Daliai Grybauskaitei ir žadėjo, jei prireiks, jai padėti ateityje, kuo galės.

Baigęs kadenciją V. Adamkus žada su žmona Alma Adamkiene bent savaitei išvykti pailsėti į Nidą, o vėliau dalyvauti visuomeninėje veikloje.

Apibendrinamas savo dešimties metų veiklą valstybės vadovas sako dirbęs nuoširdžiai, nenorėdamas sudaryti niekam išskirtinių sąlygų. „Dirbau pagal savo sąžinę, galvodamas apie tai, kas yra geriausia. Kartais neatsakydavau į visus jūsų (žurnalistų – ELTA) klausimus, bet niekuomet jums nemeluodavau“, – žiniasklaidos atstovams antradienį teigė kadenciją baigiantis valstybės vadovas.

V. Adamkus tikino, kiek galėjęs, stengėsis atstovauti ir ginti Lietuvos reikalus, užmezgęs nemažai asmeninių ryšių. „Esu šventai įsitikinęs,

kad daugiausia galima nuveikti ne formaliose konferencijose, bet bendraujant ir tariantis asmeniškai su žmonėmis, kurie turi sprendžiamąją galią“, – sakė kadenciją baigiantis prezidentas.

Prisiminęs vidaus politikos reikalus Jo Ekscelencija sako išgyvenęs nemažai karčių valandų. „Stengiausi tai išgyventi savyje, nemanau, kad ką nors užgavau per penkis ar dešimt metų. Bet kartu jaučiu, kad niekados savęs neišdaviau ir stengiausi neišduoti nieko kito“, – teigė V. Adamkus.

Prezidentas sakė veikęs nuoširdžiai, vadovaudamasis suteikta informacija ir desperatiškai neskubėjęs priimti greitų sprendimų.

„Su ramia sąžine perduodu pareigas naujai prezidentei. Tikrai nuoširdžiai linkiu, kad jai sektųsi, nes jei jai seksis, tai bus naudinga visai Lietuvai. Naujai prezidentei pasakiau, kad į akis nelįsiu, tačiau jeigu ji pageidaus pasinaudoti mano patirtimi ar viena kita pažintimi, bet kada esu pasiruošęs jai padėti“, – sakė V. Adamkus.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

A. Kubilius: pensijų mažinimas neišvengiamas

Vilnius, liepos 7 d. (BNS/Bernardinai.lt) – Premjeras Andrius Kubilius sako, kad itin bloga „Sodros“ finansinė padėtis verčia svarstyti galimybę mažinti pensijas. Seime antradienį žurnalistams premjeras užsiminė, kad tarp visų svarstomų variantų aptariama galimybė pensijas sumažinti 5 proc. Tačiau jis nedetalizavo, kokio dydžio pensijas gaunančius šalies gyventojus pensijų mažinimas palies.

„Matant dabartinę ‘Sodros’ padėtį būtų neatsakinga ir neatsargu apie tai (t.y. mažinimą) nekalbėti – jeigu nepajėgsime sutvarkyti ‘Sodros’

biudžeto, nepajėgsime užtikrinti to, kad pensijos, galbūt ir šiek tiek sumažėjusios, būtų išmokamos laiku, žmonės susidurs su didesnėmis problemomis, negu susidurs, pavyzdžiui, jiems pensijas sumažinus 5 proc.“, – kalbėjo A. Kubilius.

A. Kubilius sakė, kad Vyriausybė svarsto galimybę labiau mažinti pensijas asmenims, kurie gauna kelias įvairių rūšių pensijas, pavyzdžiui, valstybines pensijas, signatarų, mokslininkų rentas, našlių pensijas. Anot jo, Vyriausybės parengtame taupymo priemonių pakete numatytas ir „Sodros“ išlaidų mažinimas.

Seime prisiekė naujoji finansų ministrė

Atkelta iš 1 psl. Kokios tos priemonės, I. Šimonytė neaiškino, tačiau neslėpė palankaus požiūrio į turto mokesčio įvedimą, o galimą pensijų mažinimą vadina „subtiliu“, bet neatmeta galimybės pensijas mažinti diferencijuotai – kai gaunantiems daugiau, mažinama taip pat daugiau.

„Ieškant sprendimų pensijų srityje reikėtų taip pat bandyti įgyvendinti tai, ką mano supratimu, gerai pavyko padaryti viešojo sektoriaus atlyginimų klausimu – sprendimuose pasiekti daugiau solidarumo, kad

būtų apsaugoti tie, kurių pajamos yra mažos, ir, tarkime, daugiau sutaupyti tų sąskaita, kurių pajamos yra didesnės“, – teigė I. Šimonytė.

Ji, be kita ko, siūlė pernelyg nesizavėti siūlymais taupyti mažinant viešojo administravimo išlaidas, mat šios priemonės, pasak ministrės, yra perduodamos. I. Šimonytės tvirtinimu, didžiąją valstybės biudžeto išlaidų dalį sudaro švietimas, sveikatos apsauga ir socialinė rūpyba, tad net jeigu viešojo administravimo išlaidas sumažintume per pusę ar iki 70 proc., efektas, jos nuomone, vis tiek būtų

Pasaulio naujienos

Kinijos policija vaikė protestuotojus

Urumkis, liepos 7 d. (BNS) – Riausių policija panaudojo ašarines dujas vaikydamą akmenis mėtančius etninius kinus, kurie antradienį išėjo į musulmoniško Sindziango regiono sostinės gatves, praėjus dviem dienoms po didelių etninių riausių, per kurias žuvo 156 žmonės ir apie tūkstantis buvo suimti.

Šimtai protestuotojų kinų Urumkyje siaubė parduotuves, priklausančias uigūrams, keršydami už sekmadienį šios etninės grupės sukeltas riauses. Centrinės Azijos tautoms giminingi musulmonai uigūrai Sindziange sudaro daugumą ir jau seniai skundėsi dėl centrinės Bejing valdžios vykdomų represijų.

Tremtyje gyvenanti uigūrų vadovė Rebiya Kadeer pirmadienį ragino tarptautinę bendruomenę ištirti savaitgalį Kinijos Sindziango regioną sudrebinusius neramumus, kaltindama Bejing iškraipant tiesą ir slepiant tikrąjį žuvusiųjų skaičių.

Kinijos valstybinė žiniasklaida pranešė, kad per neramumus šiame musulmoniškame regione per nera-

mumus žuvo bent 156 žmonės, o dar 1,080 buvo sužeisti.

Baltųjų rūmų atstovas spaudai Robert Gibbs sakė, kad Jungtinės Valstijos yra „rimtai susirūpinusios“ dėl pranešimų apie sekmadienį žuvusių žmonių Sindziango sostinėje Urumkyje ir paragino abi konfliktų šalys „laikytis santūrumo“.

Dėl šiaurės vakarinėje musulmoniškoje provincijoje kilusių neramumų Bejing apkaltino ten etninę daugumą sudarančius uigūrus.

Antradienį Kinijos institucijos paskelbė suėmusios daugiau nei 1,400 žmonių, kurie yra siejami su šiomis riausėmis. Tą pačią dieną bent 200 žmonių Urumkyje surengė dar vieną protesto akciją, stebint užsienio žurnalistams.

Liepos 5 dieną Urumkyje vykusio taiki demonstracija virto smurtiniu susirėmimu tarp protestuotojų ir policijos. Į demonstraciją susirinkę uigūrai reikalavo, kad valdžia ištirtų dviejų prietvakarių Kinijoje esančioje gamykloje dirbusių uigūrų mirtis.

JAV prezidentas Barack Obama susitiko su Putin

Maskva, liepos 7 d. (BNS/Balsas.lt) – JAV prezidentas Barack Obama antradienio rytą pradėjo savo pirmąjį susitikimą su Rusijos premjeru Vladimir Putin. Susitikimas vyko už Maskvos esančioje V. Putin rezidencijoje.

Po įžanginių susitikimo žodžių V. Putin pareiškė, kad Rusija tikisi pagerinti santykius su JAV. „Mes siejame jūsų vardą su viltimis dėl Rusijos ir JAV santykių vystymosi“, – B. Obama pareiškė Rusijos premjeras.

Į tai B. Obama atsakė, kad supranta, kokią didelį darbą V. Putin nuveikė Rusijos labai būdamas prezidentu ir dabar eidamas šalies vyriausybės vadovo pareigas. JAV prezidentas pareiškė, kad susitikimas su V. Putin leidžia tikėtis, kad dvišaliams Rusijos ir JAV santykiams bus sukurtas tvirtesnis pamatas.

JAV prezidentas paragino Rusiją nusigręžti nuo praeities ir žvelgti į bendrus tikslus, kurie sieja buvusius Šaltojo karo priešininkes. Jauniems absolventams jis pareiškė, kad jie yra paskutinioji karta, gimusi Šaltojo karo metais, o JAV dabar esą siekia matyti „stiprią, taikią ir klestinčią Rusiją“.

Tai – apskritai pirmasis B. Obama vizitas į Rusiją jam tapus Ame-

rikos prezidentu. Pirmadienį B. Obama vedė intensyvas derybas su Rusijos prezidentu Dmitrij Medvedev, su kuriuo buvo pasiektas susitarimas dėl abiejų valstybių branduolinio arsenalo sumažinimo. Naujas „bendro supratimo“ susitarimas turėtų pakeisti 1991 m. pasirašytą „Start I“ sutartį, kuri baigiasi šių metų gruodį.

Po trijų valandų Kremliuje vykusio diskusijų suderėta, kad bus nustatomas mažesnis branduolinių galvūčių skaičius, jų tiekimo sistemos, įskaitant tarpžemynines balistines raketas, iš povandeninių laivų leidžiamas raketų bei bombonešius.

„Per septynerius metus numatyta, jog strateginės tiekimo sistemos neturėtų viršyti 500–1,100 vienetų, o prie jų tvirtinamos branduolinės galvutės – 1,500–1,675 vienetų.“, – skelbia naujasis dokumentas.

Pagal galiojančią 2002 m. „Maskvos sutartį“, abiems šalims leidžiama turėti nuo 1,700 iki 2,200 branduolinių karo galvūčių ir 1,600 pristatymo sistemų. Baltieji Rūmai pažymėjo, kad naujoji sutartis turės „efektyvius kontrolės mechanizmus“ ir „padidins JAV bei Rusijos saugumą bei nuspėjamumą“.

EUROPA

VARŠUVA

Lenkijoje šeštadienį buvo užregistruoti trys nauji kiaulių gripo atvejai. Ryte žiniasklaida pranešė apie du naujus ligonius, užsikrėtusius A (H1N1) gripu, o vakare – ir apie trečią susirgimą šia pavojinga liga. Bendras sergančių kiaulių gripu skaičius Lenkijoje padidėjo iki 24 žmonių. Lenkijos vyriausiosios sanitarijos valdybos viršininko pavaduotojas Przemyslaw Bilinski pranešė, jog du sergantieji buvo paguldyti į Zaverco infekcinę ligoninę Silezijos vaivadijoje. Trečias kiaulių gripo atvejis nustatytas aštuonerių metų JAV pilietei. Ji gydoma vienoje iš sostinės Varšuvos ligoninių. Kol kas mirties atvejų nuo kiaulių gripo Lenkijoje neužregistruota.

VATIKANAS

Popiežius Benediktas XVI mano, kad dėl pasaulį apėmusios ekonominės krizės kaltas yra godulys ir savanaudiškumas. Apie tai pontifikas savo enciklikoje skelbia Didžiojo aštuoneto susitikimo, prasidėsiančio Romoje, išvakarėse. Laišku siekiama priminti pasaulio vadovams, bankininkams, verslininkams ir eiliniams žmonėms jų moralines priedermes. „Caritas in Veritate“ (Meilė tiesoje) yra jau trečioji Benedikto XVI enciklika, paskelbta nuo 2005 metų, kai jis tapo Romos katalikų bažnyčios vadovu. Šių metų pradžioje per Romoje vykusį susitikimą su grupe dvasininkų popiežius pareiškė nenoris pateikti paprastų atsakymų į kompleksinius klausimus dėl ekonominės krizės.

ZAGREBAS

Jadranka Kosor pirmadienį tapo pirmąja Kroatijos premjere ir pažadėjo toliau siekti, kad jos šalis įstotų į Europos Sąjungą (ES), taip pat kovoti su ekonomikos krize. Politikės karjerą pasirinkusi buvusi žurnalistė ir jos centro dešiniosios pakraipos kabinetas buvo patvirtinti, pritarus 83 parlamento nariams, kurių iš viso yra 153. Prieš tokios sudėties vyriausybę balsavo 45 įstatymų leidėjai, o kiti balsavime nedalyvavo. 56 metų J.

Kosor perima vadovavimą vyriausybei tuo metu, kai jos šalį yra apėmusi gili ekonomikos krizė – didžiausia nuo karo dėl nepriklausomybės su buvusia komunistine Jugoslavija praeito dešimtmečio pradžioje.

CENTRINĖ AMERIKA

MEKSIKAS

Meksikos rinkėjai sekmadienį nubaudė šalies prezidentą Felipe Calderon dėl nesugebėjimo pažaboti ekonominį nuosmukį ir išsikerojusį nusikalstamumą, balsuodami prieš valdančiąją partiją vidurio kadencijos rinkimuose į Kongreso žemuosius rūmus. F. Calderon partija pripažino pralaimėjusi Institucinei revoliucinei partijai (PRI), kuri suskaičiavus balsus 60 proc. rinkimų apylinkių pirmavo beveik 9 procentiniais punktais. PRI partija vadovavo Meksikai didžiąją dalį XX šimtmečio, kol ankstesnis prezidentas Vicente Fox nustūmė ją nuo šalies vairo per 2000 metų rinkimus.

JAV

WASHINGTON, DC

Robert McNamara, kuris ėjo JAV gynybos sekretoriaus pareigas buvusių prezidentų John F. Kennedy ir Lyndon B. Johnson administracijose bei buvo vienas iš pagrindinių Vietnamo karo architektų, mirė pirmadienį sulaukęs 93 metų. Prieštarin-gai vertinamas politikas, kuris pačiame Vietnamo karo įkarštyje atsisakė iš Pentagono vadovo posto ir tapo Pasaulio banko pirmininku, mirė savo namuose miegodamas. R. McNamara taip pat padarė trumpą, tačiau sėkmingą karjerą automobilių gamybos kompanijoje „Ford“. 1960 metais jis tapo pirmuoju jos prezidentu, nepriklausiusiu Fordų šeimai.

ŠIAURĖS AMERIKA

OTTAWA

Kanada svarsto galimybę, kaip kovoti su augančiu žmonių, atvykusių iš Čekijos ir ieškančių prieglobsčio Kanadoje. Daugiausia į Kanadą iš Čekijos atvyksta romų tautybės asmenys, kurie teigia, kad gimtojoje šalyje yra persekiojami ir ten jiems gresia susidorojimas. Praėjusiais metais Kanadoje prieglobsčio prašė 860 čekų pilietybę turinčių asmenų. Šiais metais minėtasis skaičius jau perkopė tūkstantį.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Air Freight

Auto Export

Small Packages

Trucking

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Svėdasiškiai ažuolo lapų vainikais papuošė Prūsų giminės atstovus (iš k. į d.) iš JAV atvykusį mecenatą dr. Z. Prūsą sūnų Paulių Algį Prūsą, taip pat brolių Juozą bei seseris Nijolę ir Janinę.

Svėdasuose išreikšta pagarba kovotojams už Laisvę

VYTAUTAS BAGDONAS

Ir taip jau gražus, jaukus Anykščių rajono miestelis Svėdasai pastaruoju metu dar labiau išgražėjo, tapo dar patrauklesniu. Svėdasų centre esantis skveras šią vasarą pasiūpė originaliu pilko granito paminklu, kurį sukūrė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro skulptorius Jonas Jagėla. Šis paminklas Svėdasuose – jau dešimtas tokio pobūdžio skulptoriaus darbas. Paminklą svėdasiškiams kovotojams už Lietuvos laisvę dovanojo JAV Ohio valstijoje gyvenantis kraštiečiai dr. Zenonas Prūsas, skyręs tam tikslui solidžią savo santaupų dalį. Paminklo kūrimo ir statymo reikalais rūpinosi Vilniuje gyvenanti mecenatė sesuo, gamtos mokslų daktarė Janina Prūsaitė ir brolis Juozas Prūsas. Jie, kaip ir skulptorius Jagėla, buvo dažni svečiai Svėdasuose.

Anykščių rajono savivaldybė iš biudžeto praėjusiais metais skyrė lėšų skverui sutvarkyti, o darbus atliko konkursą laimėjusios UAB „Ukmergės versmė“ darbuotojai. Na, o paminklo detales iš granito gamino, montavo alytiškė firma UAB „Sontas ir Ko“. Skvero tvarkymo, paminklo statymo metu pakako rūpesčių ir Svėdasų seniūnijos seniūnui Valentiniui Neniškiui.

Dabar visi rūpesčiai ir darbai jau praeityje. Paminklas užbaigtas, puošia miestelio centrą, džiugina ir svėdasiškių, ir pro šalį keliaujančių žmonių akį. O birželio 28-ąją per tradicinius Didžiuosius šv. Petro ir šv. Pauliaus atlaidus Svėdasuose įvyko ir prasminga kovotojų už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę pagerbimo šventė, paminklas buvo iškilmingai pašventintas ir atidengtas.

Po šv. Mišių Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje gausūs būriai žmonių užtvindė Svėdasų centrą, kur, skambant Lietuvos Respublikos himnui, jaunieji skautai, kariai-savanoriai, šauliai, buvę partizanai bei jų ryšininkai pakėlė šalies ir Svėdasų vėliavas. Susirinkus prie paminklo, iškilmes pradėjo renginio vedančioji, Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos moksleivė, jaunoji vietos

kultūros namų (Anykščių kultūros centro Svėdasų skyriaus) saviveiklininkė Ramunė Lapienytė skambiais eilėraščių posmais apie partizanus. Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebonas kun. Vydas Juškėnas, o simbolinę juostą nudengė iš JAV Georgia valstijos atvykęs mecenatė dr. Z. Prūsą sūnus Paulius Algis Prūsas, taip pat dosniojo kraštiečio brolis Juozas Prūsas bei seserys Janina bei Nijolė. Visų svėdasiškių kovotojų už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę atminimas pagerbiamas tylos minute, o Anykščių S. Dariaus ir S. Girėno I šaulių kuopos šauliai pagerbė kritusius Laisvės šauklus ginklų salvėmis. Paminklo statytojus svėdasiškiai papuošė ažuolo lapų vainikais.

Nukelta į 11 psl.

Paminklą pašventino Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebonas kun. Vydas Juškėnas.

Daktaras ir kūnui, ir sielai

JULIUS STEPONAVIČIUS

Daugumai emigrantų Čikagoje, ypač tikinčiųjų, Vytas Stanevičius žinomas jau seniai. Man asmeniškai su juo bendrauti laimė tenka bene metai. Apie jo kilnią širdį, paramą atvykusiems iš Lietuvos išgirdau vos tik atvykęs į Čikagą – prieš trejetą metų. Tad plunksna tapydamas Vyto paveikslą remsiuos tais, kurie seniau ir geriau jį pažįsta.

Vyto „geriausia pasaulio šeimyninė“ tituluota lietuvė (jubilatas, tikėkimės, nebus pamiršęs kam ši komplimentą skyrė) sakė: „Jis ne tik man padėjo ir padeda. Jis yra visų moterų, kuris likimas pametė į Čikagos kraštą, lyg ir patronas. Visada padės susirasti darbą, jeigu reikia – nuveš ir parveš. Niekas šventa dvasia nėra gyvas – gyvenimas yra realybė, kurioje egzistuoja ir materialinės sąvokos. Atsilyginame“, – pridūrė ji.

Vytas Stanevičius.

V. Stanevičius yra jautrus ir rūpestingas, atrodo, paprasčiausiose smulkmenose. Sakykim, mažmožis – priperka pigesnių ir „patikimesnių“ telefono kortelių. Tai svarbu tik atvykusiems ir „išsižiojusiems“ miesto platybėse – kai kam tai prilygsta vandens lašeliui dykumoje. Jo atjauta ir pagalba plaukia iš širdies. Tai amžiną atilsį jo tėvų palikimas, kurį nuo mažų dienų krovė jam. Tėvams pasitrau-

kus nuo okupantų, Vytas gimė Vokietijoje. Liepos 3-ąją jam – 60!

V. Stanevičius Jungtinėse Amerikos Valstijose baigė mokyklą, įsigijo gerą profesiją, bet pagrindinis jo amatas ir po šiai dienai – padėti žmogui. Nepaisant, kad lauke liūtis, kad besikubant teko turėti reikalų su kelių policija. Ne, Vytas geras ne tik moterims. Jubilatas padeda visiems, kam reikia pagalbos. Tik vyrai paprasčiausiai stipresni, greičiau savus kelius atranda. Sunegalavusiam visada padeda, ne vienas gyrė stebuklingą jo medų. Liūdna, bet kartą Vytui teko pačiam pirkti bilietą į tėvynę vyrui, stojusiam į kovą su klastinguoju vėžiu.

Vytas kiekvieną savaitę lankosi „Seklyčios“ restorane. Ne, ne pasmaguriauti gardaus maisto. Realybė paprasta – veža maistą senelėms ir seneliams, kurie jau nebevalioja ateiti pavalgyti į šią iš senų laikų pamėgtą maitinimo įstaigą.

Jubilatas – giliai tikintis žmogus. Kaip pats sako, jis susižiedavęs visam gyvenimui su šv. Marija. Šiuo metu daug laiko skiria korporacijos „Nurodymai mūsų laikams“ veikloje. Kiekvieną sekmadienį gieda Brighton Park bažnyčios chore. Ketinau pakalbinti šių maldos namų kunigą Jaunių Kelpšą, kad šis papasakotų apie Vytautą. Deja, dvasiškis yra išvykęs į Lietuvą. Neabejoju, kad kunigą deramai „pavaduos“ vienos trečiabangininkės mintys. Ji sako: „Mane su Vytu suvedė Dievo keliai ir dėl to esu jam labai dėkinga. Mane žavi tai, kad Vytas yra visas permirkęs Dievu ir geranoriškai priėmęs to tylaus Dievo ‘kvailelio’ kryželį dėl savojo patiklumo, o kartais ir švento naivumo. Jis ne davatkiškas ir ne dievobaimingas, bet, mano supratimu, pagarbiai ir giliai mylintis Dievą žmogus. Motinėle Angelika kaip išskirtinę išmintį vienai savo vienuolyno seseriai pasakė, kad žmogus, kuris myli Dievą, myli ir jo žmones. Aš, nesumenkindama šito pasakymo esmės, perfrazuodama iš žemiškosios pozicijos, pasakyčiau, kad žmogus, kuris myli žmones, – myli ir Dievą“.

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje lietuviškos
radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

• ĮVAIRŲS SKELBIMAI •

* **Vyras ieško** pastovaus darbo su gyvenimu. Didelė patirtis, automobilis. Tel. 773-715-5364.

* **Moteris**, gyvenanti Oak Lawn, gali jums padėti šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su grįžimu namo arba su gyvenimu. Vairuoja, anglų kalba, geros rekomendacijos. Tel. 773-575-3343.

* **60 m. moteris** ieško darbo lietuvių

šeimoje. Turi rekomendacijas, nevairuoja, minimali anglų kalba. Tel. 630-552-4169.

* **25 m. išsilavinęs**, gerai angliškai kalbantis ir vairuojantis automobilį jaunuolis, ieško darbo. Gali prižiūrėti pagyvenusius žmones, turi patirties. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-890-0457.

* **Moteris ieško** priežiūros ar ruošos darbo Detroit, MI apylinkėse. Vairuoja, anglų kalba. Tel. 734-475-3318.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 48

Ant kelio buvo grūste prigrūsta įvairių kariuomenės dalinių. Slinkomės labai lėtai. Čia mūsų mašiną netikėtai sustabdė raitelių būrys. Tai buvo tokie patys mėlynkepuriai – raitasis NKVD dalinys. Prijojęs jų viršininkas, paklausė sutrikusio komisaro: – Atkūda jieditė? Niemcov pa darogė nievidili? Kuda napravlia-jietės?

Pulkininkas-komisaras paklusniai išsoko iš kabinos ir pradėjo kažką aiškinti: apie priešą, iš kurios vietos mes važiuojame ir kur toliau žadame vykti... Aš negirdėjau, ką ten teisindamasis prieš enkavedistus pripasakojo išsigandęs komisaras, nes išlipęs jis nutolo nuo mašinos. Bet nematau, kad sakė visą tiesą.

Po trumpo pokalbio iš gestų supratau, kad vienas iš vyresniųjų raitelių „draugui komisarui“ parodė eiti į pamiškę, kur, mačiau, susibūrę stovėjo daugiau aukštų bolševikų karininkų.

Kitiems mano „keleiviams“ enkavedistai irgi tučtuojau liepė išlipti iš mašinos kėbulo, ir raiti palydėjo prie tos pačios grupės. Buvo panašu, kad suima. Aš likau vienas sėdėti kabinoje, ir tik dabar, atsirėmęs į vairą, suvokiau, kad man reikia kuo greičiau spausti iš šito chaoso, kol nepatekau į čekistų rankas. Bet, vėl pažvelgęs į pamiškę, supratau, kad turbūt jau bus per vėlu: venas iš bolševikų karininkų grupelės bėgte bėgo link manęs! Tai buvo kažkoks pulkininkas (ne tas kurį vežiau):

– Nikūda nieatchadi ot mašyny! Ščias palučis prikaz GENERALA! (Niekur nesitrauk nuo mašinos, nes tuoj gausi generolo įsakymą!) – uždušęs pareiškė. – Ty umėjėš upravliatj lėchkavoj avtamabilj, ja nadėjūs? (Ar moki vairuoti lengvąjį automobilį?)

– Da, – sakau.
– Charašo. Sabirajsia – sročna pajiedės v Maskvū! Pavėzioš GENERALA! (Ruoškis, skubiai generolą į Maskvą veši!)

Aš nustėrau, žado netekęs – na, čia tai įkliuvau! Papuoliau į tokius „spąstus“, iš kurių dabar tikrai niekad nebeištrūksiu. Reikėjo kažką daryti, kažkaip gelbėtis, ir man staiga kilo „išganinga“ mintis:

– Bet, „tavarišč palkovnik“, – sakau, – aš dabar nesugebėsiu labai greitai važiuoti. Esu labai išvargęs, nemiegojęs, o, be to, ir nieko nevalgęs, – bandžiau išsisukinėti.

„Tavariščius“ mane tik nužvelgė įdėmiai ir be ypatingo dėmesio, abejingai pamojo ranka į vieną iš sodybų, stovinčių netoli kelio: – Zajdi v etu chatu į tam tebia pakormiat (Nueik į tą trobą, ten gausi pavalgyti).

Iš nurodytos bakūžės kamino rūko dūmai. Aš nedelsdamas iššokau iš kabinos ir skubiu žingsniu nuėjau į pamiškėje stovintį namą, jausdamas į nugarą nukreiptą pulkininko žvilgsnį.

KELIAS Į ČERVENĘ (1941.07.25?–27?)

1. Pirmasis suėmimas

Pravėrus trobos duris, iškart padvelkė kaimiškos virtuvės šiluma ir kvapai.
– Dobryj denj! – pasisveikinau rusiškai (sunku jau čia buvo tikėtis

užtikti lietuvius – lenkų ir sovietų kolonizatoriai pasistengė, kad šiose apylinkėse jų beveik nebelyktų).

– Denj dobry, – maloniai gudiškai atsakė pagyvenusi šeimininkė, kokių 60 metų amžiaus. Tuo metu ji kaip tik triūsė prie savo baltgudiško „pečiaus“ ir kažką traukė su žarstekliu.

Išvydęs gana draugiškai nusiteikusią kaimietę, aš iškart priėjau prie reikalo. Klausinėjau rusiškai, o ji atsakinėjo labiau sava „tuteiša“ kalba. Bet mes vienas kitą puikiausiai supratome: – Gal kartais turite pieno atsigerti ir truputį duonos? – paprašiau.

– Ne, vaikeli, pieno aš neturiu visai, nes neturiu ir karvutės... Bet tu užaik, užaik! Turiu tik duonos, ir va, tuoj baigiu šutinti bulves, tik reikia trupučiuką palaukti, – vaišingai pakvietė šeimininkė.

Aš įėjau ir atsisėdau prie lango. Nuotaika buvo beviltiška. Dabar man rūpėjo ne poilsis ar maistas (nors iš tikro buvau labai išalkęs ir pavargęs). Atsisėdęs ant suolo, dabar galvojau, ką man daryti – juk panaši proga daugiau gali nepasikartoti!

Viduje dėl įkaitusios krosnies buvo ganėtinai karšta, ir aš neištvėręs atsisėgiojau savo rusišką kombinėzoną. Šeimininkė tuo tarpu aprūkusį špižinį puodą žarstekliu pristūmė arčiau degančių malkų, paskui priėjo prie manęs ir atsisėdo šalia.

Kol virė bulvės, ji pradėjo klausinėti: „Ar dar toli vokiečiai?“; „Ar tu jau matei juos?“; „Ar daug jų?“...

– Mačiau jų tankus Smurgainuose. Jų labai daug! – atsakiau.
– Kuo pats vardu?
– Leonas. Leonas Čerškus.
– Ne rusas, vadinasi... Tu, iš kokio krašto būsi?
– Iš Lietuvos aš. Iš Kauno. Šoferis.

– Aaa!...
Pamatęs jos dorą, rūpesčių išvargintą veidą ir jausdamas gerą širdį, ryžausi surizikuoti ir visai atvirai pareiškiau: – Aš noriu, šeimininke, kaip nors sugrįžti į namus. Mano draugai jau, turbūt, seniai ten... Bet va, su šiais drabužiais aš toli nenueisiu.

– Aš suprantu...
– Gal jūs turite kokių atliekamų rūbų? Aš galėčiau persirengti ir gal kaip nors pasieksiu tėviškę!

Taip sakydamas aš jau žinojau, ką darysiu. Duryš, pro kurias įėjau, gerai matėsi nuo plento, kur manęs laukė „draugas“ generolas ir enkavedistai. Todėl buvo likęs vienintelis kelias – langas (prie jo sėdėjau!). Už lango buvo daržas, kuris rėmėsi tiesiai į miško pakraštį. Vienu žodžiu, laisvė buvo visai netoli. Reikėjo tik civilinių rūbų, su kuriais būtų nepavojinga pasirodyti nei rusams, nei vokiečiams.

– Kad aš neturiu, balandėli, – su užuojauta atsakė moteriškė. – Mano sūnų ir vyrą prieš kelias dienas mobilizavo. Tai jie, ką turėjo ant savęs, su tuo ir išėjo. O atliekamų nėra. Neturiu nei kelnų, nei švarko...

– Bet man nereikia naujų! Gal turite kokių senų, suplyšusių. Prašau, paieškokite!
– Reikia pasižiūrėti... – pasakė moteriškė ir nuėjo į kamara.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Paskutinis laiškas namo

Atkelta iš 4 psl. pragyventų santuokoje, mano jausmai tau nė kiek nepasikeitė. Sakyčiau, net dar labiau sustiprėjo. Ne kartą sakiau: „Sakykime kuo daugiau vienas kitam ‘myliu’. Tai gražus žodis, jo niekada nebūna per daug...”.

Todėl dabar ištarsiu beprotiškai didelį „myliu“ jums visiems. Girdit? Nors jūs tai turėtumėt jausti... Na, aš taip pat žinau, kad mane labai mylite, ir, patikėkit, šis žinojimas tikrai padeda prastumti ilgas valandas. Jūs net nenumanote, kaip džiaugiuosi, kad tarpusavio ryšys mūsų šeimoje toks stiprus. O ypač tai aktualu dabar, kai esame toli vieni nuo kitų. Bet liūdėti nėra ko, šitas išsiskyrimas tik laikinas. Be to, tai tikriausiai puiki proga mums visiems dar kartą gerai apgalvoti, ką reiškia turėti mylimą žmogų šalia... Ir nors dabar tikrai nesinori kalbėti apie netektis, bet taip bekalbėdamas prisiminiau savo vaikystę ir tėtį. Jis man visada buvo be galo svarbus... Dabar aš taip džiaugiuosi, kad prieš išvažiuodamas dar spėjau sutvarkyt jo kapą. Man daug lengviau, lyg koks akmuo nuo širdies nusirito.

Na, pats laikas baigti rašyti ir kibti į darbus. Pripasakojau jums čia įvairių smulkmenų, lyg patys nebūtumėt visko žinoję. Būnant čia kalbėti apie praeitį sveika – nesijauti toks vienišas ir atskirtas nuo namų. Bet ilgai ties prisiminimais nėra ko užsisitovėt, juk svarbiausia žiūrėt į priekį, argi ne taip? O ateityje mes dar tiek daug nuveiksim. Aš net spirgu, kai pagalvoju, kiek daug planų dar turim įgyvendinti. O kol kas sakau „iki“, nes jau pats metas eiti į tarnybą. Beje, ar minėjau, kaip čia ramu? Na, jeigu taip bus visą tarnybos laiką, tai

• ĮVAIRŪS SKELBIMAI •

Amber Singature Tours ruošia puikią kelionę 2 dienas/1 nakvynė prie Niagaros krioklių (Niagara Falls) Liepos 18–19 dienomis. Kaina 219 dol. su nakvyne. Vaikams 10% nuolaida.
Tel. 708-653-1786

tarnyba labiau panašės į atostogas.

Karštai visus bučiuoju ir apkabinu. Linkėjimai iš karščiausio žemės taško!

Jus mylintis ir pasiilgęs
tėtė Arūnas

* * *

Tai galėjo būti paskutinis kario Arūno laiškas į namus. Gražius, laukiančius ir mylinčius namus. Šiuo laišku norėjau atskleisti Arūno asmenybę ir charakterį, suteikti galimybę ir kitiems, nepažinojusiems šio žmogaus, suprasti, koks puikus ir geras vyras, tėvas ir draugas jis buvo. Todėl labai stengiausi kalbėti nors ir apie nereikšmingas, bet labai daug pasakančias smulkmenas, kurios paprastai ir sudaro visą žmogaus gyvenimą. Šis laiškas – mano pačios improvizacija. Tokį Arūną „pažinau“, bendraudama su jo žmona ponia Danguole. Ir nors ji papasakojo tikrai daug gražių judviejų gyvenimo smulkmenų, labiausiai atmintin įsirežė šie gerb. Danguolės žodžiai: „Kariškių gyvenime taip įprasta: kiekvienas batalionas turi savo vėliavą, kuri yra labai svarbi. Jeigu vėliava dingtų, išformuotų visą batalioną. Bataliono vėliava nešama per kiekvieną šventę, o ją nešančiam kareiviui patikima labai didelė atsakomybė ir garbė. Kiek atsimenu, mano Arūnas beveik visada nešdavo savo bataliono vėliavą. Nešė ir per išleis-tuves į Afganistaną... Ir kas tada galėjo pasakyti, kad tai bus paskutinis kartas, kai Arūnas turėjo progą pasi-džiaugti šia privilegija...?”

Taip jau yra, kad mūsų lauke kartais galvas atiduoda net ir Geležiniai vilkai...

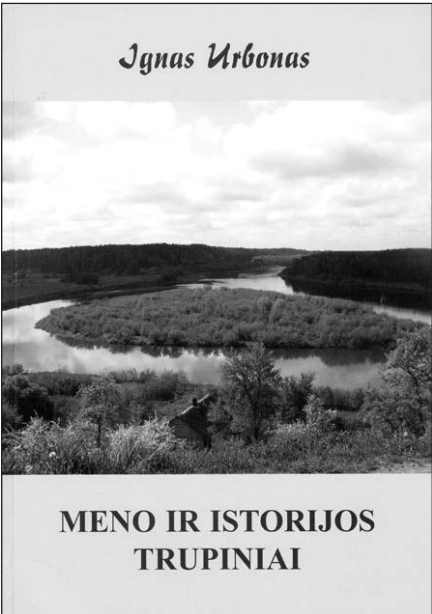
STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

Lietuva, Vilnius džiaugsmingai šventė Lietuvos vardo paminėjimo 1000-metį. Liepos 5-osios rytą Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus į Prezidentūrą sukvietė gražų būrį Lietuvai nusipelnusių žmonių. Tarp jų buvo ir iš Čikagos atvykęs garsusis operos solistas Arnoldas Voketaitis, kuris už nuopelnus garsinant lietuvišką meną JAV buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi. Tarp apdovanotųjų yra ir čikagiečiams gerai pažįstamas muzikologas Vaclovas Juodpusis, kuriam LR Prezidentas prisegė LDK Gedimino ordino Riterio kryžį. A. ir Nijolė Voketaičiai bei V. Juodpusis (dešinėje) po apdovanojimo.

Knyga, skirta laikraščio sukaktims paminėti

Ignas Urbonas „Meno ir istorijos trupiniai“ – Kaunas. „Naujasis laikas“, 2009. – 184 psl.

Tie, kas lankosi Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje šv. Mišiose, puikiai pažįsta gerbiamą prelatą Igną Urboną. Nepaisant garbaus amžiaus, prelatas ne tik atlieka savo pareigas misijoje, jį dažnai galima pamatyti įvairiausiuose renginiuose. Bet ir tai dar ne visi prelato darbai. Ilgus metus prelatas bendradarbiavo spaudoje – jo rašytus straipsnius skaitydavome „Drauge“, „Tėviškės žiburiuose“ ir kituose leidiniuose. 2006-siais I. Urbonas išleido knygą „Ilga mano kelionė“. Ir štai „Draugo“ redakciją pasiekė dar dažais kvepianti nauja knyga – „Meno ir istorijos trupiniai“. Pasak autoriaus, knygelę jis išleido pagerbdamas „Draugą“ ir „Tėviškės žiburius“, šiais metais pažymintčius gražias datas – pirmasis 100-mečio, antrasis 60-mečio sukaktis.

„Bonos universitete klausiau istorijos, filosofijos, pedagogikos, meno istorijos ir Teologijos fakultete – Bažnyčios istorijos paskaitų. Atvykęs į Ameriką rašiau į spaudą savo mylimiausiomis temomis: meno ir istorijos. <...> Nekrologais jaučiu pagerbęs savo draugus ir kitus garbingus asmenis, su kuriais turėjau kontaktų“, – rašo knygelės autorius „Mano žodyje“.

184 psl. knygoje sudėti prelato „Drauge“ ir „Tėviškės žiburiuose“ spausdinti straipsniai, rašyti 1962–

1985 metais. Knyga suskirstyta į tris skyrius. Skyriuje „Menas“ patalpinti 8 straipsniai. Tarp rašinių apie pasaulinio garso meno lobynus įdėtas ir straipsnis apie Dzūkiją, jo mylimą gimtąjį kraštą ir to krašto žymiuosius žmones.

Skyriuje „Istorija“ galėsime perskaityti 15 prel. I. Urbono straipsnių. Autorius juose gvildena įvairias temas – pradedant Lietuvos krikštu, baigiant Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimu, vykusiu 1957 m. rugsėjo 1–3 dienomis Čikagoje.

Paskutiniame skyriuje „In Memoriam“ sudėta 17 prelato straipsnių. Tai prelato rašyti atsisveikinimai amžinybėn išėjusiems draugams ar garbingiems asmenims, su kuriais prelata buvo suvedęs gyvenimas.

Knygos pabaigoje įdėta trumpa prelato I. Urbono biografija.

Prelatas I. Urbonas. Nuotr. „Draugo“ archyvo

Viršelio pirmajame puslapyje – vaizdas į Nemuno ir Merkio santaką nuo Merkio piliakalnio (Aldonos Žemaitytės nuotr.); ketvirtajame – Druskininkai ir Druskonio ežeras. (Vidmanto Zavadskio nuotr.)

Tai ne tik įdomi skaityti knyga. Tai ir dovana tiems, kas kada nors rašys lietuviškų leidinių išėivijoje istoriją arba domėsis paties gerbiamo prelato veikla.

Laima Apanavičienė

Krokuvos Jogailos universitetas Valdovų rūmams dovanojo Aleksandro taurės kopiją

Krokuvos Jogailos universiteto rektorius, garsus fizikos profesorius Karol Musiol ir šio universiteto muziejaus Collegium Maius direktorius, žymus lenkų teisininkas ir teisės istorikas, profesorius Stanislaw Waltos 2009 m. liepos 5 d. padovanojo atkurtiems, bet iki galo neįrengtiems Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmams unikalią dovaną – Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Aleksandro Jogailaičio (1492–1501/1506) stiklinės taurės tikslią rankų darbo kopiją.

Taurės originalas yra saugomas Krokuvos Jogailos universiteto muziejaus Collegium Maius lobyne. Per stebuklą 500 metų išlikusi unikali pauksuota stiklo taurė yra Venecijos meistrų darbo. Lietuvos paveldui ir Valdovų rūmams taurė svarbi ir reikšminga todėl, kad papuošta ypatinga emalio tapybos heraldine kompozicija. Jungtinio herbo skydas, laikomas angelų, yra sudarytas iš šešių laukų. Didžiausiame širdies lauke pavaiduotas Lietuvos valstybės heraldinis ženklas – Vytis. Dviejuose viršutiniuose laukuose nupiešti Aleksandro tėvų – Kazimiero Jogailaičio ir Elžbietos Habsburgaitės – herbai Lenkijos Erelis ir Habsburgų Juosta. Trys apatiniai laukai vaizduoja Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemių herbus – Kijevo Angelą (arba arkan gelą Mykolą), Voluinės Kryžių ir Smolensko arba Žemaitijos Lokį. Tokia heraldinė kompozicija, pasikartojanti Aleksandro Jogailaičio didžiajame anspaude bei iš dalies atspindinti Valdovų rūmams įsigytame Žygimanto Augusto gobelene, aki vaizdžiai liudija, jog ši taurė sukurta A. Jogailaičiui, kai jis buvo tik Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu, t. y. tarp 1492 ir 1501 m. Iki tapdamas ir Lenkijos karaliumi 1501 m. Aleksandras nuolatos gyveno Vilniuje ir, kaip manoma, perkėlė savo pagrindinę rezidenciją iš Vilniaus Aukštutinės pilies į Žemutinę, čia pradėdamas didelio masto statybas ir ankstesnę gynybinę pilį paversdamas bundančių Naujųjų laikų rezidenciją vėlyvosios gotikos rūmais. Dalis atkurtų Valdovų rūmų erdvių, perdengtų gotikiniais skliautais, kaip tik ir atkuria šių Aleksandro rūmų įvaizdį. Taigi, senoji taurė, papuošta lietuviška Aleksandro heraldika, yra neabejotinai vienas iš nedaugelio žinomų ir pasaulyje išlikusių vertybių, tiesiogiai galimų susieti su Valdovų rūmų istoriniais rinkiniais. Būsimojoje Valdovų rūmų ekspozicijoje Aleksandro Jogailaičio taurės kopija bus rodoma Lobyno (arba Išdinės) salėje kartu su kitomis svarbiausiomis regalijomis, relikvijomis, brangenybėmis ir retenybėmis. Nuo liepos 7 d. itin vertingą dovaną galima pamatyti Taikomosios dailės muziejuje veikiančioje Lietuvos tūkstantmečio parodoje „Vavelis Vilniuje. Nuo Jogailaičių iki Abiejų Tautų Respublikos pabaigos“.

Aleksandras Jogailaitis, nors istoriografijos dažnai vertinamas kontraversiškai, daug nusipelnė Lietuvos valstybei, jos administravimui, parlamentinės sistemos formavimuisi. Jam valdant Vilnius buvo apjuostas gynybine siena, jo dvaras tapo kultūros ir meno sklaidos centru, Valdovų

rūmuose buvo pradėta kaupti biblioteka. Daugiau laiko leisdamas Lietuvoje, Aleksandras Jogailaitis čia ir mirė 1506 m., buvo pašarvotas Vilniaus rūmuose bei palaidotas Vilniaus katedroje. Jo kaip vienintelio Lietuvos valdovo Vilniaus katedroje atrasti palaikai ir šiandien ilsisi mauzoliejuje po Šv. Kazimiero koplyčia.

Valdovų rūmų vertybių kolekciją liepos 5 d. papildė ir dar dvi Lietuvos mecenatų dovanos. Garsaus Kauno kolekcininko ir bukinisto Vidmanto Staniulio, jau dovanojusio Valdovų rūmams retą XVII a. knygą, sūnus Nerijus dovanoja vieno žymiausių vokiečių Švietimo epochos istorikų ir filologų, Getingeno universiteto profesoriaus Augusto Liudviko von Schloezer monumentalią knygą – „Lietuvos, Kuršo ir Livonijos istoriją“, išleistą Halle 1785 m. Dar vienas Kauno kolekcininkas – Vitalijus Vėteris – dovanoja retą XVII a. pradžios, 1633 m. Krokuvoje išleistą knygą, kurioje publikuojami Lietuvos, Lenkijos ir Švedijos valdovo Žygimanto Vazos dokumentai. Šios knygos labai praturtins Valdovų rūmuose jau sukaup tą daugiau nei 60 istorinių Lietuvos žemėlapių ir knygų rinkinį, kuriame be kitų vertybių yra ir vadinamasis Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio Lietuvos žemėlapis, III Lietuvos Statuto leidinys, Alberto Vijūko-Kojalavičiaus „Lietuvos istorija“, Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus „Lyrika“, Kazimiero Semenavičiaus „Artilerijos menas“ ir kiti vertingi lituanistiniai leidiniai. Iki šiol Valdovų rūmams vertingas dovanas – graviūras, knygas, auksakalystės kūrinius, gobelenus, skulptūras – yra dovanoję pasaulinio garso atomo fizikas ir kolekcininkas dr. Tomasz Niewodniczanski, verslininkai broliai Nicolas, Oliver ir George Ortiz, kolekcininkas Edmundas Armoška, kolekcininkas Andrejus Balyko ir verslininkas Antanas Bosas, lietuvių išėivijos JAV kultūrininkai Lilė ir Valentinas Ramoniai, Vokietijos dailės istorikas dr. Meinolf Siemer, Kauno bukinistas Vidmantas Staniulis.

Nacionalinis muziejus
Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės
Valdovų rūmų info

Svėdasuose išreikšta pagarba kovotojams už Laisvę

Anykščių rajono savivaldybės vicemerar Donatas Krikštaponis (d.) padėka apdovanoja skulptorių Joną Jagėlą.

Atkelta iš 8 psl.

Prie ką tiktai pastatyto paminklo, simbolizuojančio partizaninėje kovoje prieš kulkų pakirstas eglių viršūnes, Anykščių rajono savivaldybės administracijos darbuotojas, istorikas Gintaras Vaičiūnas apžvelgė Svėdasų krašto partizanų veiklą. Daug vertingų minčių išsakė, paminklo reikšmę pabrėžė, būti vertais kovotojų už Laisvę atminimo svėdasiškius kvietė kalbėję Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Birutė Burauskaitė, Anykščių rajono savivaldybės mero pavaduotojas Donatas Krikštaponis, buvęs paminklo mecenato dr. Z. Prūsos klasės draugas ir buvęs LR ambasadorius Pietų Amerikoje Vytautas Dambrava, LR Seimo nariai anykštėnas Antanas Baura ir rokiškėnas Algis Kuzulėnas, Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas Juozas Dingelis, partizanų kovas menanti buvusi pedagogė rašytoja Danutė Šilininė, LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas ir kiti svečiai. Ne vienas jų išsakė nuoširdžius padėkos žodžius kraštiečiui dr. Z. Prūsui už tokią gražią ir prasmingą dovaną Svėdasams

ir svėdasiškiams. Na, o dailiai įrištas padėkas, adresuotas dosniajam mecenatui, garbūs svečiai, atsakingi pareigūnai įteikinėjo jo sūnui Pauliui Algiiui. Labai gaila, kad garbaus amžiaus geradarys jau nebegalėjo leistis į tolimą ir varginančią kelionę į gimtąjį kraštą.

Pertraukose tarp pasisakymų skvere, šalia paminklo, skambėjo patriotinės dainos, kurias atliko Vilniaus įgulos karininkų ramovės choro „Aidas“ kamerinis ansamblis (vadovas pro. Tadas Šumskas), Anykščių tremtinių choras, vadovaujamas Rimvydo Griauzdės, Anykščių kultūros centro Svėdasų skyriaus etnografinis ansamblis (vadovė Rožė Lapienienė), ištraukas iš lietuvių autorių kūrybos skaitė kraštiečiai aktorius Ferdinandas Jakšys.

Iškilios svėdasiškių šventės metu buvo pristatytas ir ką tik išleistas žurnalisto Vytauto Bagdono fotografijų albumas, skirtas Vaidžantui ir visiems kitiems svėdasiškiams „Nusilenkime Vaidžanto žemei...“ Šio solidaus leidinio idėjos autorius ir finansinis rėmėjas buvo tas pats geradarys dr. Z. Prūsas, nepagailėjęs asmeninių santaupų ir paminklui, ir fotografijų albumui.

Margumynai

Estų mokslininkai ketina ištirti Saremos saloje rastų senovės žmonių palaikų DNR

Grupė mokslininkų, tiriančių Saremos saloje rasto senovės laivo dalis, ketina nusiųsti DNR tyrimui septynių žmonių palaikus, rastus per kasinėjimus. Tai rašo apskrities laikraštis „Meie Maa“, pažymėdamas, kad tai pirmasis toks tyrimas dabartinės Estijos istorijoje.

Pasak projekto vadovės Marge Konso, DNR tyrimas gali padėti mokslininkams išsiaiškinti, iš kur buvo kilę žmonės, kurių palaikai rasti senovės laive. M. Konso paaiškino, kad gautus per DNR tyrimą duomenis palygins su dabartinių salos gyventojų, taip pat gretimų šalių, pavyzdžiui, Švedijos ir Latvijos gyventojų, DNR

duomenimis. Taip pat paaiškės, ar šiame laive buvusius žmones siejo gimnystės ryšiai. Manoma, kad septynių žmonių palaikų DNR tyrimas bus atliktas laboratorijoje Stokholme, bet kol kas konkretaus susitarimo su švedais dar nėra.

M. Kansa pažymėjo, kad rastas archeologijos objektas gali būti senovės kapas, kai žmonės buvo laidojami drauge su valtimis. Septynių žmonių palaikai, didelio medinio laivo dalių, senovės ginklų ir apyvokos reikmenų buvo rasta Salmės miestelyje Saremos saloje pernai rugsėji.

BNS

Angela A. Skladaitis, gyvenanti **Waterbury, CT**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir atsidėkodama už kalendorių ir kalėdinius atvirukus paaukojo 70 dol. auką. Labai ačiū.

A † A ANGELE ELENA BENTKOWSKI BULIKAITĖ

Mirė 2009 m. liepos 2 d., sulaukusi 66 metų amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Vilkaviškyje. Gyveno Danville, CA.
Giliame liūdesyje liko: vyras Matthew Bentkowski, sūnus Mark, brolis Petras Bulika su žmona Vita, švogerka Frances Bentkowski bei gausi giminė Lietuvoje.

A. a. Angelė bus pašarvota penktadienį, liepos 10 d., nuo 9 v. r. iki 10:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Iš laidojimo namų velionė bus palydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 11 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Angelė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus gimines, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti American Cancer Society.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A JOHN EIMUTIS GUMBARAGIS

Po sunkios ligos mirė 2009 m. liepos 6 d., sulaukęs 62 metų.
Gyveno New Lenox, IL.
Gimė Ravensburg, Vokietijoje.

Nuliūdę liko: žmona Judith, sūnus Matthew ir dukra Ann; mama Elzbieta Gumbaragienė, sesuo Rūta ir vyras Algis Abramikai, draugai ir giminės.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, liepos 8 d. nuo 2 v. p. p. iki 8 v. v. Kurtz Memorial Chapel, 65 Old Frankfort Way, Frankfort, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 9 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionis bus atlydėtas į St. Jude bažnyčią, New Lenox, IL, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a. a. John bus palaidotas Good Shepherd kapinėse, Orland Park, IL.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Kurtz Memorial Chapel. Tel. 815-806-2225

LIETUVIŲ FONDAS neteko savo brangių narių. Šiais metais į amžinybę iškeliavo: **a.a. Albin Banys, a.a. Vytautas Bikulčius, a.a. Kazys Bradūnas, a.a. Alfonsas Burokas, a.a. Elzbieta Diminskis, a.a. Irena Gartigas, a.a. Janina Gerdvilienė, a.a. Albinas Grigaitis, a.a. Jonas Jurkūnas, a.a. Adolfina Kavaliūnas, a.a. Bronė Kiaulienienė, a.a. Antanas Laurinaitis, a.a. Edward Leugoud, a.a. Klemensas Matkevičius, a.a. Česlovas Mickūnas, a.a. Albinas Mickus, a.a. Elizabeth Misiūnas, a.a. Casimir G. Oksas, a.a. Sofija Palionienė, a.a. Bronius Polikaitis, a.a. Rasa Poskočimienė, a.a. Birutė Razminienė, a.a. dr. Kazimieras Rimkus, a.a. Aleksas Šatas, a.a. Jonas Šiaučiūnas, a.a. Vytautas Sinkus, a.a. Irena Sirutis, a.a. Vytautas L. Šoliūnas, a.a. Marija Strungienė, a.a. Irena Sušinskas, a.a. Marija Sotelis, a.a. Leonas Traška, a.a. Bronė Urbonas, a.a. Anatolius Vladas Viskantas, a.a. Stasys Žilevičius.**

Reiškiamo nuoširdžių ir gilių užuojautą jų šeimoms ir artimiesiems. Lai gražūs prisiminimai suteikia Jums visiems stiprybės. Dėkojame, kad pranešėte Lietuvii Fondui apie savo artimųjų netektį.

Lietuvių Fondo Taryba ir Valdyba

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.: 1-866-438-7400
pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.
Konfidencialumas garantuojamas

♦**Mišios už a. a. Algį Stankų-Saulaitį** bus atnašaujamos šį šeštadienį, liepos 11 d., 8 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte. Visi a. a. Algio, Marytės ir Antano draugai yra kviečiami prisiminti jį savo mintyse ir maldose.

♦**Šv. Mišios už a. a. Alfredą Juknevičienę**, ilgametę Marijonų vienuolyno prižiūrėtoją ir virėją, bus atnašaujamos liepos 14 d., šeštadienį, 4 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.

♦**JAV LB Brighton Park apylinkės** valdyba kviečia lietuviškąją visuomenę po 10 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje sekmadienį, liepos 12 d., atvykti į parapijos Mozerio salę, 4420 S. Fairfield Ave, Chicago, kur rengiami kugelio ir šaltibarščių pietūs.

♦**Atveskite savo vaikučius į Phiperų ratelį!** Kiekvieną savaitę tėveliai su savo vaikučiais keletą valandėlių gali praleisti lietuviškoje aplinkoje – dainuoti, žaisti, kurti rankdarbius ir pietauti. Rudens semestras prasideda 2009 m. rugsėjo 14 d.

Kviečiame vaikus nuo 18 mėn. iki 4 metų. Vaikai ratelį gali lankyti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, arba penktadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. (pagal pasirinkimą). Siūlome vieną popietinę klasę – trečiadieniais nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p. p. Renkamės Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Visais klausimais kreipkitės į Ingridą Naudžiūtę-Sherpitis tel.: 312-621-4824. Vietų neturime daug, tad paskubėkite užsiregistruoti! Registracija vyks iki rugsėjo mėn. pabaigos.

♦**Spalio 11 d. vyks kasmetinis Čikagos maratono bėgimas.** Kviečiame visus, bėgsiančius šių metų Čikagos maratoną, registruotis el. pašto adresu: agne@konsulatas.org arba tel.: 312-397-0382, trump. nr. 204 (Agnė Vertelkaitė). Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą. Jau nuo birželio 13 d. kiekvieną šeštadienį 9 val. r. „Waterfall Glen Forest Preserve“ parke (Cass Ave & Northgate Rd., Willowbrook, IL 60527) vyksta maratono bėgimo treniruotės.

Užuojautoje **A † A KESTUČIUI MIKLUI**, buvo praleistos dvi draugų pavardės: **ELENA DAMIJONAITIENĖ** ir **VANDELINAS DOMANSKIS**. Labai atsiprašome.

2009 m. rugpjūčio 2 d. 2 val. p. p. (EST) Dainavos stovykloje, Manchester, MI įvyks Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos (ALRKF) Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas

- Dienotvarkė**
1. Prezidiumo sudarymas
 2. Pereito suvažiavimo protokolo skaitymas ir priėmimas
 3. Direktorių tarybos apyskaitos – pranešimai
 4. Revizijos komisijos pranešimas
 5. Pasisakymai dėl pranešimų
 6. Įvairūs numatomi ateities planai, pasiūlymai ir einamieji reikalai
- Rėmėjai prašomi gausiai dalyvauti. Tą pačią dieną vyks tradicinė stovyklos metinė šventė, kuri prasidės 12 val. p. p. (EST).

Dainavos Jaunimo stovyklos penkiasdešimtmečio proga buvo išleistas puošnus sukaktuvinis leidinys-albumas. Jo tiražas 1,000 vnt. Deja, šio leidinio platinimas iki šiol nebuvo sėkmingas. Per 2 metus buvo išplatinta vos 400 leidinių, nors per Dainavą tikrai yra praėję bent keliolika tūkstančių stovyklautų. Spalvingose nuotraukose atsispindi nuostabus Dainavos grožis. Stovyklavusiems Dainavoje bei jų vaikams ir vaikaičiams būtų puiki dovana įvairioms progoms. Šio leidinio kaina 30 dol. Persiuntimas – 5 dol. už vieną albumą. Užsakant daugiau knygų, persiuntimui pridedama 2.50 dol. už kiekvieną knygą. Įsigykite bei paraginkite savo pažįstamus jį įsigyti.

Dainavos stovyklos ateities užtikrinimui prieš trejus metus buvo įsteigtas Dainavos stovyklos fondas, kurio investuotas kapitalas finansiskai pagelbės išlaikyti stovyklą. Aukas galima nukreipti Dainavos stovyklai įvairiems dartininiams stovyklos išlaikymo darbams (už šias aukas bus išrašomos Dainavos stovyklos akcijos), arba Dainavos stovyklos fondui ilgalaikiam kapitalo investavimui.

Čekius rašyti: „Camp Dainava Foundation“, siųsti: Dr. Marius Laniauskas, 6604 Ivana Ct., Mentor, OH 44060.

Smagu stovyklauti Dainavoje, Manchester, MI. **L. Apanavičienės** nuotr.

„Tautiška giesmė” skambėjo Madison mieste

Prie Madison Mendota ežero keletą sekundžių prieš „Tautiškos giesmės” giedojimą (iš k. į d.): Jonas Juozevičius, James Kudzin, Nidas Kudzin, Živilė Kudzin, Daina Zemliauskaitė Juozevičienė, Jolanta Juozaitytė, Michael Etzwiler, Mantas Kudzin, Nijolė Semėnaitė-Etzwiler ir Juozas Grikis (iš Washington, DC).

Iš „Tūkstantmečio odisėjos” internetu bei per spaudą buvo paskleistas raginimas lietuviams „sudrebinti pasaulį” – Mindaugo karūnavimo dienos išvakarėse liepos 5 d. 9 val. v. Lietuvos laiku (1 val. p. p. Čikagos) visiems pasaulio lietuviams kartu sugiedoti „Tautišką giesmę”. Daugelis Madison/Vilnius Sister Cities, Inc. organizacijos narių išsisklaidė atostogoms. Tad, kai dauguma Madison lietuvių giedojo Lietuvos himną savo pasirinktuose vasaravimo „rojeliuose”, pasilikusiąją grupę surinko Wisconsin universiteto Memorial Union, prisijungdama prie viso pasaulio lietuvių giedojimo „Lietuva, tėvyne mūsų”. Vietos parinkimas ant Mendota ežero kranto priminė Klaipėdos uostą, kuris pasveikino sugrįžusius „Odisėjos” buriuotojus!

Stasė E. Semėnienė

Palaimintojo J. Matulaičio misijoje

- **Vaikus sakramentams** ruošia Misijos seselės. Kreiptis tel.: 630-243-1070. Pasiruošimo Sutvirtinimo sakramentui bei suaugusiųjų įkrikščioninimo programos vadovė – Grasilda Reinytė-Petkus. Tel.: 630-257-5613.
- **Kiekvieną pirmadienį** vyksta vienos valandos Švenčiausiojo Sakramento adoracija. Nuo kovo 1 d. – 7 val. v. ir nuo lapkričio 1 d. – 5 val. p. p.
- **„Židinio” pamaldos** vyksta kiekvieną pirmą mėnesio šeštadienį 8 val. ryte.
- **Šv. Rašto būrelis** renkasi antradieniais 7 val. v. PLC skaitykloje (už Bočių menės). Priimami visi norintieji.
- **Norintieji priklausyti** misijai registruojami raštinėje.
- **Zakristijos knygų** lentynose sukaupta nemažai dvasinio pobūdžio leidinių lietuvių kalba. Naudotis galima nemokamai.
- **Pirmąjį mėnesio** penktadienį išpažinčių klausoma ryte prieš šv. Mišias nuo 7:30 val. r.
- **Palaimintojo Jurgio Matulaičio** misijos 20-mečio jubiliejinių renginių komitetas ieško savanorių padėti pasiruošti misijos 20 metų jubiliejinei šventei, kuri prasidės gruodžio 31 d. ir bus švenčiama ištisus metus. Numatoma aukoti jubiliejines šv. Mišias, surengti jubiliejinį pokylį, surašyti misijos istoriją ir t. t. Kviečiame savanorius į pagalbą.

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis
30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo”)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

Kazys Kuniutis, gyvenantis **Burbank, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 100 dol. auką laikraščiui paremti. Labai ačiū už dosnią auką.